ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»
ВІННИЦЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра реабілітаційних технологій

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність: 231 «Соціальна робота»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

«ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСТВО»

Здобувача освіти:
Шокун Аліна Ігорівна

Науковий керівник:
к. психол. н., Прасол Д.В.

Рецензент:
д.пед.н., доцент Султанова Н.В.

Допущено до захисту рішенням кафедри реабілітаційних технологій
Протокол № 11 від «01» червня 2026 р.
Завідувач кафедри _____ Башинська О.І.
(підпис)

Вінниця 2026

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ 7

1.1. Теоретичні засади формування соціальної активності молоді 7

1.2. Волонтерська діяльність як соціально-педагогічне явище 13

1.3. Особливості та напрями розвитку молодіжного волонтерства в Україні ... 17

Висновки до 1 розділу 22

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ НА БАЗІ КО ВМР «ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ СПОРТИВНИЙ КОМПЛЕКС» 24

2.1. Загальна характеристика діяльності КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» 24

2.2. Розробка та впровадження програми розвитку молодіжного волонтерства у КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» 29

2.3. Оцінка ефективності програми «Активна молодь – активна громада» у формуванні соціальної активності молоді 36

Висновки до 2 розділу 41

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ 44

3.1. Практичні рекомендації щодо удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність у КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» 44

3.2. Перспективи розвитку молодіжного волонтерства у Васильківській громаді ..47

3.3. Напрями підвищення соціальної активності молоді через спортивне волонтерство 50

Висновки до 3 розділу 53

ВИСНОВКИ 56

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ……..……..….. 59

ДОДАТКИ 63

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку українського суспільства особливої актуальності набуває проблема формування соціально активної молоді, здатної брати участь у суспільному житті, відповідально ставитися до соціальних процесів, проявляти ініціативність, громадянську позицію та готовність до вирішення актуальних проблем громади й держави. Молодь виступає важливим стратегічним ресурсом суспільства, від рівня її соціальної активності, ціннісних орієнтацій та громадянської свідомості значною мірою залежить подальший соціально-економічний, культурний і духовний розвиток країни. Саме тому питання формування соціальної активності молодого покоління є одним із пріоритетних напрямів сучасної державної молодіжної політики, системи освіти, соціальної роботи та громадянського суспільства.

Особливої значущості проблема соціальної активності молоді набула в умовах сучасних суспільних трансформацій, воєнних викликів, розвитку демократичних процесів та посилення ролі громадянського суспільства в Україні. Сьогодні молодь дедалі частіше залучається до реалізації соціальних ініціатив, громадських проєктів, благодійної діяльності, підтримки соціально вразливих категорій населення, екологічних, культурних та патріотичних заходів. Однією з найбільш ефективних форм розвитку активної громадянської позиції молодого покоління є волонтерська діяльність, яка сприяє формуванню моральних цінностей, відповідальності, комунікативних навичок, лідерських якостей, соціальної компетентності та готовності до суспільно корисної діяльності.

Волонтерство виступає важливим соціальним інститутом, який забезпечує розвиток громадянської свідомості, гуманістичних цінностей та соціальної відповідальності особистості. Участь молоді у волонтерських проєктах створює умови для її самореалізації, набуття практичного соціального досвіду, формування навичок командної роботи, толерантності, взаємодопомоги та емпатії. Крім того, волонтерська діяльність сприяє

інтеграції молоді у суспільне життя, розвитку активної життєвої позиції та усвідомлення власної ролі у вирішенні суспільних проблем.

Проблематика формування соціальної активності молоді через волонтерство є предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Теоретичні та практичні аспекти соціальної активності молоді, громадянського виховання, волонтерської діяльності, соціальної роботи та молодіжної політики висвітлювали у своїх працях численні дослідники. Водночас сучасні суспільні зміни, активізація волонтерського руху в Україні та трансформація потреб молодого покоління зумовлюють необхідність подальшого наукового осмислення даної проблематики, пошуку ефективних форм і методів залучення молоді до волонтерської діяльності та визначення її впливу на розвиток соціальної активності.

Актуальність теми дипломної роботи зумовлена необхідністю дослідження волонтерства як ефективного засобу формування соціальної активності молоді, визначення особливостей впливу волонтерської діяльності на становлення особистості молодої людини, розвиток її громадянської свідомості та соціальної відповідальності. Важливість даної проблеми посилюється необхідністю підтримки молодіжних ініціатив, розвитку волонтерського руху та формування активного громадянського суспільства в Україні.

Об’єктом дослідження є процес формування соціальної активності молоді.

Предметом дослідження є волонтерська діяльність як засіб формування соціальної активності молоді.

Метою дипломної роботи є теоретичне обґрунтування та дослідження особливостей формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність, а також визначення ефективних форм і методів залучення молоді до волонтерства.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання дослідження**:

- проаналізувати сутність поняття «соціальна активність молоді» та її основні характеристики;
- дослідити теоретичні засади волонтерської діяльності як соціального явища;
- охарактеризувати основні напрями та форми молодіжного волонтерства;
- визначити роль волонтерської діяльності у формуванні соціальної активності молоді;
- проаналізувати сучасний стан розвитку волонтерського руху серед молоді в Україні;
- дослідити мотивацію молоді до участі у волонтерській діяльності;
- визначити проблеми та перспективи розвитку молодіжного волонтерства;
- розробити практичні рекомендації щодо підвищення рівня соціальної активності молоді через волонтерську діяльність.

Методи дослідження. У процесі виконання дипломної роботи використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, зокрема: аналіз і синтез – для вивчення наукової літератури та узагальнення теоретичних підходів; порівняння – для дослідження особливостей волонтерської діяльності; систематизація та узагальнення – для формування теоретичних висновків; соціологічні методи (анкетування, опитування та спостереження) – для дослідження рівня соціальної активності молоді та її участі у волонтерській діяльності.

Теоретичне значення роботи полягає у поглибленні наукових уявлень про роль волонтерства у формуванні соціальної активності молоді, визначенні основних чинників та умов ефективного розвитку молодіжного волонтерського руху.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання матеріалів дослідження у діяльності закладів освіти, молодіжних центрів, громадських організацій, органів місцевого самоврядування та

соціальних служб з метою активізації молоді та розвитку волонтерських ініціатив.

Структура дипломної роботи зумовлена метою та завданнями дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дипломної роботи становить 64 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

1.1. Теоретичні засади формування соціальної активності молоді

Сучасний розвиток суспільства потребує формування соціально активної особистості, здатної до свідомої участі у громадському житті, відповідального прийняття рішень, ініціативності та ефективної взаємодії із соціальним середовищем. Особливого значення проблема соціальної активності набуває у молодіжному середовищі, оскільки саме молодь є важливим стратегічним ресурсом держави, рушійною силою суспільних змін та основою розвитку громадянського суспільства. У сучасних умовах трансформації українського суспільства, розвитку демократичних процесів, соціально-економічних змін та зростання ролі громадянських ініціатив проблема формування соціальної активності молоді є надзвичайно актуальною як у науковому, так і в практичному аспектах.

Поняття «соціальна активність» є складною міждисциплінарною категорією, що досліджується у філософії, соціології, педагогіці, психології та соціальній роботі. У науковій літературі соціальна активність трактується як інтегральна характеристика особистості, що відображає рівень її включеності у суспільне життя, готовність до суспільно корисної діяльності, прагнення до соціальної взаємодії та реалізації громадянської позиції. Соціальна активність проявляється у здатності людини брати участь у суспільних процесах, виявляти ініціативність, відповідальність та готовність до співпраці задля досягнення суспільно важливих цілей. На думку А. Й. Капської, соціальна активність особистості проявляється у свідомій діяльності людини, спрямованій на перетворення соціального середовища та реалізацію суспільно значущих цілей [22, с. 112]. Науковиця підкреслює, що соціально активна особистість не лише адаптується до суспільства, а й здатна впливати на соціальні процеси, брати участь у вирішенні актуальних проблем громади та держави. Особливого

значення соціальна активність набуває у молодіжному середовищі, оскільки саме молодь є найбільш динамічною соціальною групою, здатною до інноваційної діяльності, громадянської ініціативності та активної участі у розвитку суспільства. У цьому контексті волонтерська діяльність виступає важливим засобом реалізації соціальної активності молоді та формування її громадянської свідомості.

Досліджуючи соціальну активність молоді, В. В. Павленко зазначає, що вона є важливим показником рівня соціальної зрілості особистості, її готовності до виконання соціальних ролей та участі у громадському житті [34, с. 94]. Учений підкреслює, що соціальна активність формується під впливом соціального середовища, системи цінностей, виховання, освіти та практичного досвіду молодої людини. Науковець наголошує, що саме активна взаємодія із суспільством сприяє розвитку у молоді відповідальності, ініціативності, комунікативних умінь та здатності до прийняття самостійних рішень. Важливу роль у цьому процесі відіграє участь молоді у громадській діяльності, молодіжних об’єднаннях, соціальних проєктах та волонтерських ініціативах, які створюють умови для набуття практичного соціального досвіду. Крім того, соціальна активність молоді є важливим чинником формування громадянської свідомості, соціальної відповідальності та готовності до активної участі у розв’язанні актуальних проблем суспільства.

Значний внесок у дослідження проблем соціалізації та соціальної активності особистості зробив А. В. Мудрик, який розглядав соціалізацію як процес засвоєння людиною соціального досвіду, норм, цінностей та моделей поведінки, необхідних для повноцінного функціонування у суспільстві [30, с. 57]. Науковець наголошував, що соціальна активність виступає результатом успішної соціалізації особистості та важливим чинником її самореалізації. Учений підкреслював, що у процесі соціалізації особистість не лише адаптується до соціального середовища, а й активно взаємодіє з ним, впливаючи на суспільні процеси та реалізовуючи власний потенціал. Особливу роль у цьому процесі відіграє молодіжний вік, коли відбувається становлення

світогляду, моральних переконань, громадянської позиції та соціальних орієнтирів особистості. Саме тому залучення молоді до волонтерської діяльності, громадських ініціатив та соціально значущих проєктів сприяє ефективній соціалізації, розвитку відповідальності, комунікативних навичок та готовності до активної участі у житті суспільства. Волонтерство у цьому контексті виступає важливим середовищем набуття соціального досвіду та формування соціально зрілої особистості.

У працях О. В. Безпалько соціальна активність визначається як здатність особистості до свідомої взаємодії із соціальним середовищем, участі у вирішенні суспільних проблем та реалізації власного потенціалу через суспільно корисну діяльність [1, с. 76]. Дослідниця підкреслює, що розвиток соціальної активності молоді є одним із ключових завдань сучасної соціальної педагогіки. Науковиця наголошує, що соціально активна особистість характеризується ініціативністю, відповідальністю, готовністю до співпраці та прагненням позитивно впливати на суспільні процеси. Важливим чинником розвитку соціальної активності є створення умов для практичної участі молоді у громадському житті, соціальних проєктах та волонтерських ініціативах. Саме через суспільно корисну діяльність молодь набуває необхідного соціального досвіду, формує навички взаємодії з різними соціальними групами, розвиває лідерські якості та усвідомлює власну відповідальність перед суспільством. У цьому контексті волонтерська діяльність виступає ефективним засобом соціального виховання та формування активної життєвої позиції молодого покоління.

Важливе значення у формуванні соціальної активності молоді має процес громадянського виховання. О. І. Пометун зазначає, що громадянська компетентність молоді формується через залучення до активної суспільної діяльності, розвиток відповідальності, патріотизму та усвідомлення власної ролі у суспільстві [37, с. 48]. Дослідниця підкреслює, що громадянське виховання є важливим чинником становлення свідомого громадянина, здатного брати активну участь у суспільному житті, дотримуватися демократичних

цінностей та відповідально ставитися до виконання громадянських обов'язків. Саме участь у громадських ініціативах, молодіжних організаціях та волонтерських проєктах сприяє формуванню активної громадянської позиції молоді, розвитку соціальної відповідальності, навичок комунікації та співпраці. Крім того, залучення молоді до суспільно корисної діяльності забезпечує формування патріотичної свідомості, поваги до прав людини, готовності до захисту суспільних інтересів та прагнення до позитивних соціальних змін.

Проблему розвитку соціальної активності молоді також досліджував І. Д. Бех, який розглядав виховання особистості як процес формування моральних цінностей, соціальної відповідальності та здатності до активної суспільної діяльності [2, с. 215]. Учений наголошував, що соціальна активність є результатом гармонійного розвитку особистості, її моральної зрілості та сформованості гуманістичних цінностей. Науковець підкреслював, що саме виховання визначає ставлення молодої людини до суспільства, людей, праці та власної громадянської ролі. Важливе значення у цьому процесі має формування таких якостей, як відповідальність, гуманність, ініціативність, здатність до співпереживання та готовність брати участь у вирішенні суспільно значущих проблем. У контексті волонтерської діяльності ці положення набувають особливої актуальності, оскільки волонтерство створює сприятливі умови для практичного розвитку моральних якостей молоді, формування активної громадянської позиції та усвідомлення важливості соціальної взаємодії у сучасному суспільстві.

Суттєвий внесок у дослідження соціальної активності особистості зробили й зарубіжні науковці. Зокрема, A. Bandura у теорії соціального навчання обґрунтовував, що соціальна поведінка людини формується через спостереження, наслідування та активну взаємодію із соціальним середовищем [47, с. 36]. Науковець підкреслював, що особистість засвоює соціальні норми, моделі поведінки та цінності у процесі спілкування з іншими людьми, спостереження за їх діяльністю та відтворення позитивного соціального досвіду. У цьому контексті волонтерська діяльність виступає важливим

середовищем формування соціально активної особистості, оскільки молодь у процесі волонтерства переймає гуманістичні цінності, навички співпраці, взаємодопомоги та соціальної відповідальності. Участь у волонтерських проєктах сприяє засвоєнню позитивних моделей соціальної поведінки, розвитку комунікативних умінь, толерантності, емпатії та готовності до активної участі у суспільному житті. Крім того, волонтерство забезпечує формування у молоді практичного соціального досвіду, що є важливим чинником розвитку громадянської свідомості та активної життєвої позиції. Через безпосередню участь у соціально значущій діяльності молода людина навчається працювати в колективі, приймати відповідальні рішення, проявляти ініціативність та усвідомлювати власну роль у розвитку суспільства.

Важливим для дослідження соціальної активності особистості є також підхід A. Maslow, який у своїй теорії мотивації наголошував на прагненні людини до самореалізації, суспільного визнання та розвитку власного потенціалу [55, с. 214]. Дослідник розглядав самореалізацію як одну з найвищих потреб особистості, що проявляється у прагненні людини максимально розкрити свої здібності, творчі можливості та досягти особистісного зростання. У контексті формування соціальної активності молоді особливого значення набуває участь у соціально значущій діяльності, яка створює умови для реалізації вищих потреб особистості, розвитку ініціативності, відповідальності та активної громадянської позиції. Саме волонтерська діяльність, участь у громадських ініціативах та соціальних проєктах дозволяють молоді відчути власну значущість, корисність для суспільства та можливість впливати на соціальні процеси, що сприяє формуванню соціальної зрілості та активності особистості.

На думку E. Erikson, молодіжний вік є надзвичайно важливим етапом формування ідентичності особистості, її життєвих цінностей та соціальних орієнтирів [51, с. 128]. Саме у цей період молода людина активно шукає власне місце у суспільстві, прагне до самоствердження, суспільного визнання та реалізації власного потенціалу через участь у різних видах соціально значущої

діяльності. Дослідник наголошував, що формування особистісної ідентичності безпосередньо пов’язане із соціальним досвідом, який молодь отримує у процесі взаємодії з іншими людьми, участі у громадському житті та виконання соціальних ролей. Саме тому залучення молоді до волонтерської діяльності, громадських ініціатив та соціальних проєктів сприяє розвитку її соціальної зрілості, відповідальності та активної громадянської позиції.

Сучасні дослідники наголошують, що соціальна активність молоді проявляється у різних формах суспільно значущої діяльності, серед яких особливе місце займають участь у діяльності громадських організацій, волонтерський рух, молодіжне самоврядування, благодійні акції, екологічні проєкти, культурні та освітні ініціативи. Саме через практичну участь у таких видах діяльності молодь отримує можливість реалізувати власний потенціал, сформувати активну громадянську позицію, розвинути соціальну відповідальність та навички суспільної взаємодії. О. М. Галус зазначає, що соціальна активність молоді є важливим чинником розвитку демократичного суспільства та формування громадянської культури [8, с. 20]. Науковець підкреслює, що залучення молодого покоління до суспільно корисної діяльності сприяє зміцненню громадянського суспільства, розвитку демократичних цінностей та формуванню відповідального ставлення молоді до суспільних процесів.

Особливу роль у формуванні соціальної активності молоді відіграє система освіти. У Законі України «Про освіту» наголошується, що одним із головних завдань освіти є виховання відповідального громадянина, здатного до свідомого суспільного вибору і активної громадянської діяльності [17]. Освітнє середовище створює умови для розвитку ініціативності, комунікативних навичок, лідерських якостей та соціальної відповідальності молоді.

Крім того, важливим чинником розвитку соціальної активності є молодіжна політика держави. У Законі України «Про молодіжну політику» визначено необхідність створення умов для самореалізації молоді, підтримки молодіжних ініціатив та залучення молодих людей до активної участі у

суспільному житті [16]. Це свідчить про те, що проблема соціальної активності молоді має не лише педагогічне чи соціальне, а й важливе державне значення.

Отже, аналіз наукової літератури дає підстави стверджувати, що соціальна активність молоді є складним багатокомпонентним явищем, яке формується під впливом соціального середовища, виховання, освіти, громадянських цінностей та практичної діяльності особистості. Соціальна активність проявляється у готовності молоді брати участь у суспільному житті, реалізовувати громадянську позицію, здійснювати соціально значущу діяльність та сприяти розвитку суспільства. Одним із найбільш ефективних засобів формування соціальної активності молоді виступає волонтерська діяльність, яка забезпечує розвиток соціальної відповідальності, громадянської свідомості, моральних цінностей та активної життєвої позиції молодого покоління.

1.2 Волонтерська діяльність як соціально-педагогічне явище

У сучасному суспільстві волонтерська діяльність виступає важливим соціальним феноменом, який відіграє значну роль у розвитку громадянського суспільства, формуванні соціальної відповідальності особистості та активізації молодіжних ініціатив. Особливого значення волонтерство набуває в умовах сучасних суспільних трансформацій, коли зростає потреба у взаємодопомозі, підтримці соціально вразливих категорій населення, розвитку благодійності та громадянської активності. Саме тому дослідження волонтерської діяльності як соціально-педагогічного явища є важливим напрямом сучасної педагогічної, соціологічної та психологічної науки.

Поняття «волонтерство» походить від латинського слова «voluntarius», що означає «добровільний», «той, хто діє за власним бажанням». У сучасному розумінні волонтерська діяльність трактується як добровільна, безкорислива, соціально спрямована діяльність, яка здійснюється особою або групою осіб з метою надання допомоги іншим людям, громаді чи суспільству загалом.

Відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність», волонтерська діяльність є добровільною, соціально спрямованою, неприбутковою діяльністю, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги [2].

На думку Н. М. Коляди, волонтерська діяльність є важливим засобом соціалізації молоді, оскільки сприяє формуванню моральних цінностей, громадянської свідомості та соціальної відповідальності особистості [26, с. 74]. Дослідниця підкреслює, що участь молоді у волонтерських проєктах забезпечує розвиток комунікативних навичок, здатності до співпраці, емпатії та активної життєвої позиції.

Суттєвий внесок у дослідження волонтерської діяльності зробила В. М. Оржеховська, яка розглядала волонтерство як ефективний виховний механізм формування гуманістичних цінностей молоді [24, с. 58]. Науковиця зазначає, що волонтерська діяльність сприяє розвитку духовності, милосердя, толерантності та соціальної відповідальності, що є важливими складовими гармонійного розвитку особистості.

У працях І. В. Петренко волонтерський рух характеризується як важливий елемент громадянського суспільства, що забезпечує активну участь населення у вирішенні суспільних проблем та розвитку демократичних процесів [36, с. 91]. Учений підкреслює, що волонтерська діяльність є не лише формою допомоги, а й ефективним інструментом формування соціальної активності молоді.

Важливі аспекти волонтерської діяльності також досліджувала науковиця Н. О. Максимовська, яка наголошує, що волонтерство створює сприятливі умови для розвитку громадянської активності, самореалізації та формування соціальної компетентності молодої людини [28, с. 59]. Дослідниця акцентує увагу на тому, що волонтерська діяльність забезпечує набуття практичного соціального досвіду, необхідного для успішної інтеграції молоді у суспільство.

У сучасній педагогічній науці волонтерство розглядається як важливий напрям соціального виховання молоді. А. Й. Капська зазначає, що волонтерська діяльність сприяє розвитку моральних якостей особистості, формуванню гуманістичного світогляду та активної громадянської позиції [22, с. 186]. Через

участь у соціально значущій діяльності молодь набуває досвіду відповідальної поведінки, навичок соціальної взаємодії та здатності до вирішення суспільних проблем.

Соціально-педагогічна сутність волонтерства полягає у його виховному, соціалізуючому та інтеграційному потенціалі. Волонтерська діяльність створює умови для активної взаємодії молоді із соціальним середовищем, формує почуття соціальної значущості та сприяє розвитку ціннісних орієнтацій. Так, О. В. Безпалько наголошує, що волонтерська діяльність є ефективним механізмом розвитку соціальної компетентності молоді та важливим засобом профілактики соціальної пасивності [1, с. 118].

Волонтерська діяльність охоплює різноманітні напрями, серед яких особливого поширення набули соціальне, екологічне, освітнє, культурне, медичне, спортивне та патріотичне волонтерство. У сучасних умовах в Україні особливого розвитку набуло волонтерство, пов’язане з підтримкою військових, внутрішньо переміщених осіб, постраждалих від воєнних дій та соціально незахищених категорій населення. Це свідчить про високий рівень громадянської активності молоді та зростання ролі волонтерського руху у суспільстві.

Важливе значення у розвитку волонтерської діяльності має молодіжне середовище. Молодь є найбільш активною соціальною групою, яка прагне до самореалізації, суспільного визнання та участі у соціально значущих процесах. Н. В. Слюсаренко зазначає, що молодіжне волонтерство сприяє формуванню лідерських якостей, ініціативності, відповідальності та здатності працювати у команді [41, с. 91]. Саме через участь у волонтерських проєктах молодь набуває досвіду громадської діяльності та соціальної взаємодії.

У психологічному аспекті волонтерська діяльність сприяє розвитку емпатії, емоційної стійкості та мотивації до суспільно корисної діяльності. C. Rogers наголошував, що допомога іншим людям сприяє особистісному зростанню людини, розвитку гуманістичних цінностей та внутрішньої гармонії [58, с. 143]. Подібної позиції дотримувався E. Fromm, який вважав, що

здатність людини до безкорисливої допомоги іншим є важливою ознакою зрілої особистості [53, с. 67].

Соціальне значення волонтерської діяльності також полягає у зміцненні соціальної згуртованості суспільства. R. Putnam у своїх дослідженнях підкреслював, що участь громадян у волонтерських ініціативах сприяє формуванню соціального капіталу, розвитку довіри та громадянської солідарності [57, с. 215]. Науковець наголошував, що активна взаємодія людей у межах громадських та волонтерських об'єднань створює умови для розвитку взаємопідтримки, відповідальності та співпраці між членами суспільства. Волонтерство об'єднує людей навколо спільних цінностей та соціально значущих цілей, що є важливим чинником розвитку демократичного суспільства. Через участь у волонтерських проєктах молодь набуває досвіду громадянської взаємодії, вчиться працювати в команді, поважати інтереси інших людей та усвідомлювати власну відповідальність за розвиток громади і держави. Крім того, волонтерська діяльність сприяє зміцненню громадянської активності населення, формуванню культури взаємодопомоги та підвищенню рівня суспільної довіри, що є важливими передумовами стабільного розвитку сучасного суспільства.

Важливу роль у підтримці волонтерської діяльності відіграє державна молодіжна політика. У Законі України «Про молодіжну політику» визначено необхідність підтримки молодіжних та волонтерських ініціатив, розвитку громадянської активності молоді та створення умов для її самореалізації [16]. Законодавче закріплення таких положень свідчить про визнання державою важливості участі молодого покоління у суспільному житті та необхідності створення сприятливих умов для розвитку молодіжного волонтерства. Особлива увага приділяється підтримці громадянської активності молоді, розвитку молодіжних організацій, неформальної освіти, соціальних проєктів та ініціатив, спрямованих на вирішення актуальних суспільних проблем.

Крім того, Національна молодіжна стратегія до 2030 року передбачає сприяння розвитку волонтерського руху як важливого механізму залучення

молоді до суспільного життя [31]. У документі наголошується на необхідності формування активної громадянської позиції молоді, розвитку її соціальної відповідальності, підтримки молодіжних ініціатив та створення умов для самореалізації молодих людей у різних сферах суспільної діяльності. Реалізація державної молодіжної політики у сфері волонтерства сприяє підвищенню рівня соціальної активності молоді, розвитку громадянського суспільства та формуванню покоління відповідальних, ініціативних і соціально свідомих громадян.

Отже, волонтерська діяльність є важливим соціально-педагогічним явищем, яке поєднує у собі соціальний, виховний, гуманістичний та громадянський потенціал. Волонтерство сприяє формуванню соціальної активності молоді, розвитку моральних цінностей, громадянської свідомості, відповідальності та здатності до активної участі у суспільному житті. Через залучення молоді до волонтерської діяльності забезпечується не лише надання допомоги суспільству, а й гармонійний розвиток особистості, її соціалізація та формування активної громадянської позиції.

1.3 Особливості та напрями розвитку молодіжного волонтерства в Україні

У сучасних умовах розвитку українського суспільства молодіжне волонтерство набуває особливого значення як важливий чинник формування громадянської активності, соціальної відповідальності та патріотичної свідомості молодого покоління. Волонтерський рух в Україні активно розвивається під впливом соціальних, політичних та культурних трансформацій, а також унаслідок зростання ролі громадянського суспільства у вирішенні актуальних суспільних проблем. Особливої актуальності волонтерська діяльність набула в умовах сучасних викликів, пов’язаних із воєнними подіями, гуманітарними кризами, необхідністю підтримки соціально

вразливих категорій населення та забезпечення громадянської єдності суспільства.

Молодіжне волонтерство є однією з найбільш поширених форм соціальної активності молоді. Воно охоплює широкий спектр суспільно корисної діяльності, спрямованої на надання допомоги окремим людям, громадам, громадським організаціям та державним інституціям. У Законі України «Про волонтерську діяльність» волонтерська діяльність визначається як добровільна, безкорислива та соціально спрямована діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги [2]. Саме добровільність, гуманістична спрямованість та суспільна значущість є основними ознаками сучасного молодіжного волонтерства.

Волонтерська діяльність створює сприятливі умови для розвитку соціальної відповідальності, громадянської свідомості та активної життєвої позиції молодого покоління. Через участь у волонтерських ініціативах молодь отримує можливість не лише надавати допомогу іншим людям, а й реалізовувати власний потенціал, набувати практичного соціального досвіду та формувати навички міжособистісної взаємодії. Н. М. Коляда зазначає, що молодіжне волонтерство сприяє розвитку комунікативних умінь, лідерських якостей, толерантності та готовності до співпраці [24, с. 88].

Важливою особливістю молодіжного волонтерства є його виховний потенціал. У процесі волонтерської діяльності молоді люди навчаються відповідальності, дисциплінованості, організованості та здатності працювати у команді. Крім того, волонтерство сприяє формуванню моральних цінностей, гуманістичного світогляду та емпатії. В. М. Оржеховська підкреслює, що участь молоді у волонтерських проєктах позитивно впливає на її соціалізацію та формування активної громадянської позиції [33, с. 61]. Науковиця наголошує, що саме через практичну участь у суспільно корисній діяльності молодь набуває важливого соціального досвіду, вчиться взаємодіяти з різними категоріями населення та усвідомлює власну відповідальність перед суспільством. Волонтерська діяльність створює умови для розвитку

ініціативності, лідерських якостей, комунікативних умінь та здатності приймати самостійні рішення у складних соціальних ситуаціях.

Особливого значення волонтерство набуває у процесі формування громадянської свідомості молоді. Участь у благодійних акціях, соціальних проєктах та громадських ініціативах сприяє розвитку патріотизму, почуття солідарності, взаємопідтримки та активної життєвої позиції. Крім того, молодіжне волонтерство позитивно впливає на особистісний розвиток молодих людей, допомагає їм реалізувати власний потенціал, сформувати систему моральних цінностей та знайти своє місце у суспільстві. Саме тому волонтерська діяльність сьогодні розглядається як важливий інструмент соціального виховання та ефективний засіб формування соціально активної особистості.

Сучасне молодіжне волонтерство також виступає важливим механізмом розвитку громадянського суспільства. Через участь у громадських ініціативах молодь долучається до вирішення актуальних соціальних проблем, бере участь у розвитку місцевих громад та формує навички демократичної взаємодії. Саме тому молодіжне волонтерство сьогодні розглядається не лише як форма благодійної діяльності, а і як важливий інструмент соціального виховання, громадянського становлення та розвитку соціальної активності молоді.

Досліджуючи розвиток молодіжного волонтерства в Україні, дослідниця Р. Х. Вайнола зазначає, що волонтерський рух став важливим елементом громадянського суспільства та одним із найбільш ефективних механізмів залучення молоді до активної суспільної діяльності [5, с. 83]. Науковиця підкреслює, що участь молоді у волонтерських проєктах сприяє формуванню громадянської свідомості, розвитку лідерських якостей, відповідальності та навичок соціальної взаємодії.

Сучасне молодіжне волонтерство в Україні характеризується багатогранністю напрямів діяльності. Одним із найбільш поширених напрямів є соціальне волонтерство, яке передбачає допомогу людям похилого віку, дітям-сиротам, особам з інвалідністю, внутрішньо переміщеним особам та іншим

соціально вразливим категоріям населення. Т. В. Семигіна зазначає, що соціальне волонтерство сприяє формуванню у молоді гуманістичних цінностей, милосердя, толерантності та готовності до соціальної підтримки інших людей [39, с. 118].

Важливим напрямом розвитку молодіжного волонтерства є патріотичне волонтерство, яке особливо активно розвивається в Україні в умовах воєнних викликів. Молодь бере активну участь у зборі гуманітарної допомоги, підтримці військовослужбовців, допомозі постраждалому населенню, організації благодійних акцій та інформаційній підтримці громадян. С. В. Федоренко підкреслює, що сучасний волонтерський рух в Україні став важливим проявом національної єдності, громадянської відповідальності та патріотизму молоді [43, с. 74].

Суттєвого поширення серед молоді набуває екологічне волонтерство, спрямоване на захист навколишнього середовища, озеленення територій, проведення екологічних акцій, прибирання громадських просторів та формування екологічної свідомості населення. Участь молоді в екологічних ініціативах сприяє розвитку відповідального ставлення до природи, формуванню екологічної культури та усвідомленню важливості сталого розвитку суспільства.

Окремим напрямом є освітнє та культурне волонтерство, яке передбачає організацію освітніх заходів, тренінгів, майстер-класів, культурних фестивалів, просвітницьких кампаній та молодіжних проєктів. Н. М. Коляда зазначає, що участь молоді в освітньому волонтерстві сприяє розвитку творчого потенціалу, комунікативних навичок та професійних компетентностей [24, с. 102]. Через організацію соціально значущих заходів молоді люди отримують можливість самореалізації, набувають практичного досвіду та формують активну громадянську позицію.

Однією з характерних особливостей сучасного молодіжного волонтерства є його інноваційність та використання цифрових технологій. Молодь активно використовує соціальні мережі, онлайн-платформи та цифрові ресурси для

організації волонтерських ініціатив, поширення інформації, координації діяльності волонтерських команд та залучення громадськості до благодійних проєктів. Це сприяє розширенню можливостей волонтерського руху та підвищенню ефективності його діяльності.

Важливою особливістю молодіжного волонтерства є також його виховний потенціал. В. М. Оржеховська наголошує, що волонтерська діяльність виступає ефективним засобом морального, громадянського та соціального виховання молоді [33, с. 95]. Через участь у волонтерських проєктах молоді люди формують почуття відповідальності, емпатії, взаємодопомоги та готовності до активної участі у житті суспільства.

Сучасний розвиток молодіжного волонтерства в Україні підтримується державними та громадськими інституціями. У Національній молодіжній стратегії до 2030 року визначено необхідність створення умов для розвитку волонтерського руху, підтримки молодіжних ініціатив та формування активної громадянської позиції молоді [31]. Значну роль у розвитку молодіжного волонтерства відіграють громадські організації, молодіжні центри, заклади освіти та благодійні фонди, які забезпечують організаційну, інформаційну та методичну підтримку волонтерських ініціатив.

Разом із позитивними тенденціями розвитку молодіжного волонтерства існують і певні проблеми. Серед основних труднощів дослідники виділяють недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення волонтерських організацій, низький рівень поінформованості частини молоді про можливості волонтерської діяльності, емоційне виснаження волонтерів та недостатню системність державної підтримки. Н. В. Слюсаренко зазначає, що для подальшого розвитку молодіжного волонтерства необхідно посилювати взаємодію між державою, громадськими організаціями та закладами освіти, а також створювати умови для мотивації молоді до участі у волонтерських ініціативах [41, с. 93].

Молодіжне волонтерство в Україні є важливим соціальним явищем, що сприяє формуванню соціальної активності, громадянської свідомості,

патріотизму та соціальної відповідальності молодого покоління. Сучасний волонтерський рух охоплює різноманітні напрями діяльності та виступає важливим механізмом залучення молоді до суспільного життя. Участь у волонтерській діяльності забезпечує розвиток моральних цінностей, комунікативних навичок, лідерських якостей та активної громадянської позиції молоді, що є важливою передумовою розвитку демократичного суспільства та зміцнення громадянської єдності в Україні.

Висновки до 1 розділу

У процесі дослідження теоретичних основ формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність було встановлено, що соціальна активність є складною багатокомпонентною характеристикою особистості, яка відображає рівень її включеності у суспільне життя, готовність до соціальної взаємодії, участі у вирішенні суспільних проблем та реалізації громадянської позиції. Соціальна активність молоді формується під впливом соціального середовища, системи цінностей, виховання, освіти, громадянського досвіду та практичної діяльності особистості.

Аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних дослідників дозволив визначити, що проблема соціальної активності молоді є предметом дослідження педагогіки, психології, соціології та соціальної роботи. У працях А. Й. Капської, О. В. Безпалько, І. Д. Беха, А. В. Мудрик, О. І. Пометун та інших науковців соціальна активність розглядається як важлива умова гармонійного розвитку особистості, формування її громадянської свідомості, моральних цінностей та готовності до активної суспільної діяльності. Зарубіжні дослідники, зокрема A. Bandura, A. Maslow, E. Erikson та R. Putnam, наголошували на значенні соціального середовища, мотивації, соціальної взаємодії та громадянської участі у процесі становлення соціально активної особистості.

У ході дослідження встановлено, що волонтерська діяльність є важливим соціально-педагогічним явищем, яке поєднує виховний, гуманістичний та соціалізуючий потенціал. Волонтерство виступає ефективним механізмом формування соціальної активності молоді, оскільки сприяє розвитку відповідальності, ініціативності, комунікативних навичок, лідерських якостей, емпатії та готовності до суспільно корисної діяльності. Участь молоді у волонтерських проєктах забезпечує набуття практичного соціального досвіду, формування громадянської позиції та усвідомлення власної ролі у розвитку суспільства.

Доведено, що сучасне молодіжне волонтерство в Україні характеризується багатогранністю напрямів діяльності та охоплює соціальне, патріотичне, екологічне, освітнє, культурне й гуманітарне волонтерство. Особливого розвитку волонтерський рух набув в умовах сучасних суспільних викликів, коли молодь активно долучається до благодійної діяльності, підтримки військовослужбовців, допомоги внутрішньо переміщеним особам та реалізації соціально значущих ініціатив. Волонтерська діяльність сьогодні виступає не лише формою допомоги, а й важливим чинником розвитку громадянського суспільства та національної єдності.

Важливу роль у розвитку молодіжного волонтерства відіграє державна молодіжна політика. Законодавча база України, зокрема Закон України «Про волонтерську діяльність», Закон України «Про молодіжну політику» та Національна молодіжна стратегія до 2030 року, визначають необхідність підтримки молодіжних ініціатив, розвитку громадянської активності та створення умов для самореалізації молоді.

Результати теоретичного аналізу дають підстави стверджувати, що волонтерська діяльність є одним із найбільш ефективних засобів формування соціальної активності молоді. Саме через участь у волонтерських ініціативах молодь набуває соціального досвіду, формує моральні цінності, громадянську свідомість та активну життєву позицію, що є важливою передумовою розвитку демократичного суспільства та становлення соціально зрілої особистості.

РОЗДІЛ 2
ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ НА БАЗІ КО ВМР «ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ СПОРТИВНИЙ КОМПЛЕКС»

2.1 Загальна характеристика діяльності КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

У сучасних умовах розвитку територіальних громад особливого значення набуває діяльність спортивних установ, які виконують не лише фізкультурно-оздоровчу функцію, а й виступають важливими осередками соціалізації молоді, розвитку громадянської активності, волонтерського руху та формування здорового способу життя населення. Однією з таких установ є КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс», діяльність якого спрямована на розвиток фізичної культури, рекреації, масового спорту та організацію спортивно-масових заходів у Васильківській міській територіальній громаді.

КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» є комунальною спеціалізованою бюджетною неприбутковою організацією, яка належить до сфери фізичної культури, рекреації та масового спорту. Відповідно до рішення Васильківської міської ради від 22.12.2023 №53-23п/ч-VIII «Про затвердження Статуту комунальної організації Васильківської міської ради “Васильківський міський спортивний комплекс” в новій редакції, його структури та загальної чисельності працівників», з 01 січня 2024 року органом управління спортивним комплексом визначено відділ молоді та спорту Васильківської міської ради.

Діяльність спортивного комплексу здійснюється відповідно до положень Конституція України, Законів України «Про фізичну культуру і спорт», «Про молодіжну політику», «Про волонтерську діяльність», а також інших нормативно-правових актів у сфері молодіжної політики, фізичної культури та спорту [25; 20; 16; 15]. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» визначає необхідність створення умов для розвитку фізичної культури, залучення молоді до спортивної діяльності та формування здорового способу життя населення

[25]. Водночас Закон України «Про молодіжну політику» наголошує на важливості підтримки молодіжних ініціатив, розвитку громадянської активності та створення умов для самореалізації молоді [16].

Основною метою діяльності спортивного комплексу є забезпечення умов для розвитку фізичної культури та спорту, популяризації здорового способу життя, організації дозвілля молоді, проведення спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих заходів та створення умов для розвитку молодіжних ініціатив і волонтерської діяльності у спортивному середовищі. Відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність», волонтерська діяльність є важливим напрямом громадянської активності населення та сприяє розвитку суспільної взаємодії й соціальної відповідальності молоді [15].

КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» розташований за адресою: м. Васильків, вул. Героїв Небесної Сотні, 65Б. Спортивний комплекс працює щоденно з 09:00 до 21:00, що забезпечує доступність спортивної інфраструктури для мешканців громади різних вікових категорій. Адміністрація установи працює з понеділка по п’ятницю з 09:00 до 18:00.

Матеріально-технічна база спортивного комплексу є достатньо розвиненою та включає різноманітні спортивні споруди, що створюють сприятливі умови для проведення спортивних, фізкультурно-оздоровчих та молодіжних заходів.

Таблиця 2.1

Спортивна інфраструктура КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

№	Назва спортивної споруди	Характеристика
1	Стадіон	Трибуни на 1500 місць
2	Велике футбольне поле	Розмір 100 × 64 м
3	Мале футбольне поле	Розмір 42 × 22 м
4	Спортивна зала	Площа близько 600 м²
5	Спортивний майданчик зі штучним покриттям	Для командних видів спорту
6	Майданчик з тренажерним обладнанням	Для фізичної підготовки
7	Спортивні майданчики фізкультурно-оздоровчого спрямування	2 майданчики

Наявність сучасної спортивної інфраструктури забезпечує можливість проведення різноманітних спортивних змагань, тренувань, масових заходів, молодіжних фестивалів, благодійних турнірів та волонтерських ініціатив. Особливого значення спортивний комплекс набуває як середовище соціальної активності молоді, оскільки саме на його базі відбувається залучення молодих людей до громадської діяльності, спортивного волонтерства та організації суспільно корисних заходів. Н. М. Коляда зазначає, що молодіжне волонтерство у спортивному середовищі сприяє формуванню лідерських якостей, відповідальності та комунікативних навичок молоді [24, с. 88].

Важливим напрямом діяльності спортивного комплексу є проведення спортивно-масових заходів за участю молоді. Молоді люди беруть участь у підготовці спортивних турнірів, благодійних акцій, організації роботи з глядачами, координації учасників заходів та інформаційному супроводі подій. Це сприяє формуванню у молоді організаторських здібностей, комунікативних навичок, відповідальності та лідерських якостей. В. М. Оржеховська підкреслює, що волонтерська діяльність у молодіжному середовищі є ефективним засобом соціального виховання та розвитку активної громадянської позиції [33, с. 61].

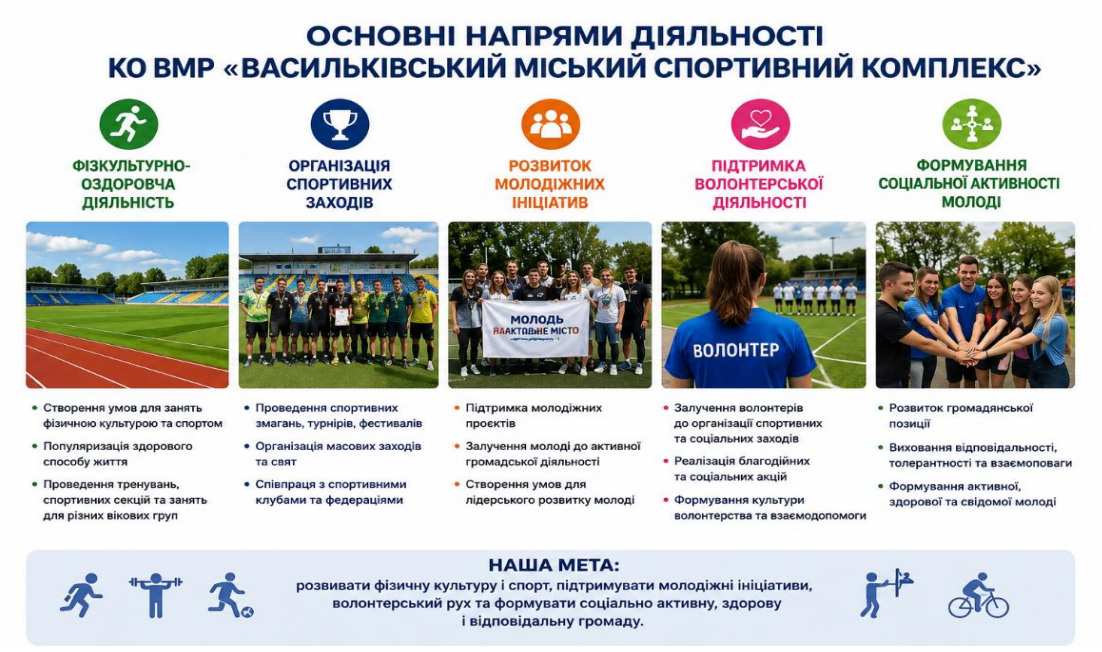


Рис. 2.1 Основні напрями діяльності КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

Через організацію спортивних та громадських заходів створюються умови для соціальної інтеграції молоді, розвитку громадянської активності та популяризації здорового способу життя. Молодіжне волонтерство у спортивному середовищі сприяє формуванню у молодих людей почуття відповідальності, командної взаємодії, дисциплінованості та активної громадянської позиції [33, с. 95].

Особливо важливою є роль спортивного комплексу у розвитку спортивного волонтерства. Молодь активно долучається до організації спортивних змагань, допомоги учасникам та гостям заходів, проведення благодійних турнірів, інформаційної підтримки спортивних подій та реалізації соціальних проєктів. Така діяльність створює умови для набуття молодими людьми практичного соціального досвіду та розвитку навичок громадської діяльності. І. В. Петренко зазначає, що волонтерський рух у спортивному середовищі сприяє розвитку громадянського суспільства та формуванню соціальної відповідальності молоді [36, с. 91].

Таблиця 2.2

Основні напрями молодіжної волонтерської діяльності у КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

№	Напрям волонтерської діяльності	Зміст діяльності	Соціальне значення
1	Організація спортивних заходів	Допомога у проведенні турнірів, чемпіонатів, спортивних фестивалів та змагань	Формування організаторських здібностей та командної взаємодії
2	Інформаційна підтримка заходів	Ведення соціальних мереж, підготовка оголошень, фото- та відеосупровід	Розвиток комунікативних навичок та цифрової грамотності
3	Благодійні спортивні акції	Організація збору допомоги, благодійних турнірів та соціальних ініціатив	Формування гуманістичних цінностей та соціальної відповідальності
4	Робота з учасниками та гостями	Координація учасників, допомога глядачам, супровід команд	Розвиток культури спілкування та відповідальності
5	Молодіжні соціальні проєкти	Реалізація молодіжних ініціатив спортивного та соціального спрямування	Формування активної громадянської позиції

Продовження табл. 2.2

№	Напрям волонтерської діяльності	Зміст діяльності	Соціальне значення
6	Екологічні ініціативи	Участь у прибиранні території, озелененні спортивного комплексу	Виховання екологічної культури та дбайливого ставлення до довкілля
7	Патріотичні заходи	Організація спортивно-патріотичних акцій та заходів на підтримку військових	Формування патріотизму та громадянської свідомості
8	Допомога у проведенні тренувань	Сприяння тренерам під час занять та спортивних секцій	Розвиток дисциплінованості та відповідальності
9	Соціальна підтримка дітей та молоді	Організація дозвілля дітей, спортивних конкурсів та активностей	Соціальна інтеграція молоді та розвиток лідерських якостей
10	Популяризація здорового способу життя	Проведення інформаційних кампаній та спортивно-оздоровчих заходів	Формування культури здорового способу життя

Ефективність діяльності спортивного комплексу значною мірою залежить від рівня залучення молоді до суспільно корисної діяльності. Саме тому важливим завданням установи є створення умов для розвитку молодіжного волонтерства, підтримки громадських ініціатив та формування активної життєвої позиції молодого покоління. У Національній молодіжній стратегії до 2030 року наголошується на необхідності підтримки молодіжної активності, волонтерського руху і створення умов для соціальної самореалізації молоді [31].



Рис 2.2 Вплив спортивного волонтерства на формування соціальної активності молоді

КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» є важливим соціальним та спортивним осередком Васильківської громади, який забезпечує не лише розвиток фізичної культури та спорту, а й створює сприятливі умови для формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність, громадські ініціативи та участь у суспільно значущих заходах. Діяльність установи відповідає основним напрямам державної молодіжної політики та сприяє розвитку громадянського суспільства, підтримці молодіжного волонтерства і формуванню активної громадянської позиції молодого покоління [15; 16; 31].

2.2 Розробка та впровадження програми розвитку молодіжного волонтерства у КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

У сучасних умовах розвитку громадянського суспільства важливого значення набуває необхідність створення ефективних програм розвитку молодіжного волонтерства, спрямованих на формування соціальної активності, громадянської відповідальності та активної життєвої позиції молодого покоління. Проведений аналіз діяльності КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» засвідчив, що спортивне середовище має значний потенціал для розвитку волонтерської діяльності молоді, однак потребує системного підходу до організації молодіжних ініціатив та підтримки соціальної активності.

У дослідженні, проведеному на базі КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс», участь брали молоді люди віком від 18 до 35 років, які були залучені до спортивної, громадської та волонтерської діяльності спортивного комплексу. Загальна кількість учасників програми становила 40 осіб. До складу учасників увійшли активна молодь громади, студенти, учасники спортивних секцій, молодіжних громадських ініціатив та волонтерських заходів.

Для забезпечення ефективності дослідження учасники програми були умовно об’єднані у волонтерські групи відповідно до напрямів діяльності: організація спортивних заходів, благодійні акції, інформаційна підтримка, соціальні ініціативи та допомога у проведенні спортивних тренувань. Участь молоді у програмі здійснювалася на добровільних засадах відповідно до положень Закону України «Про волонтерську діяльність» [15].

На початковому етапі дослідження було проведено оцінювання рівня соціальної активності учасників за такими критеріями: рівень громадянської активності, комунікативні навички, відповідальність, ініціативність, рівень командної взаємодії та готовність до участі у волонтерській діяльності. Після завершення реалізації програми було проведено повторне оцінювання зазначених показників, що дозволило визначити ефективність впровадженої програми та простежити динаміку змін у розвитку соціальної активності молоді.

Тривалість реалізації програми становила три місяці. Упродовж цього періоду учасники брали активну участь у спортивних турнірах, благодійних заходах, молодіжних соціальних проєктах, громадських ініціативах та інформаційно-просвітницькій діяльності на базі спортивного комплексу. Такий підхід дозволив створити сприятливі умови для набуття молодими людьми практичного соціального досвіду, розвитку громадянської відповідальності та формування активної життєвої позиції.

До основних завдань програми належать:

– залучення молоді до волонтерської діяльності у спортивному середовищі;
– розвиток громадянської активності та соціальної відповідальності молоді;
– формування комунікативних і лідерських навичок;
– популяризація здорового способу життя;
– організація благодійних, спортивних та соціальних заходів;
– створення умов для самореалізації молоді у громадській діяльності.

Відповідно до Закону України «Про молодіжну політику» одним із пріоритетних напрямів державної молодіжної політики є підтримка молодіжних ініціатив, розвиток громадянської активності та створення умов для самореалізації молоді [16]. Крім того, Закон України «Про волонтерську діяльність» визначає волонтерство як важливий механізм соціальної активності населення та розвитку громадянського суспільства [15].

Термін реалізації програми становив три місяці. У межах реалізації програми було організовано комплекс спортивних, благодійних, просвітницьких та соціальних заходів за участю молоді Васильківської громади.

Таблиця 2.6

Основні етапи реалізації програми «Активна молодь – активна громада»

Етап	Зміст діяльності	Термін реалізації
Підготовчий	Формування волонтерської групи, інформаційна кампанія	1 тиждень
Організаційний	Проведення тренінгів, розподіл обов’язків	2 тиждень
Практичний	Участь у спортивних та благодійних заходах	1–3 місяць
Підсумковий	Аналіз результатів та оцінка ефективності	Кінець 3 місяця

У процесі реалізації програми молодь брала активну участь в організації спортивних турнірів, благодійних акцій, інформаційному супроводі спортивних заходів, соціальних ініціативах та молодіжних проєктах. Значна увага приділялася розвитку командної взаємодії, комунікативних навичок та формуванню активної громадянської позиції молодих людей.

Для визначення ефективності впровадженої програми було проведено дослідження рівня соціальної активності молоді до та після участі у програмі.



Рис. 2.3 Структура програми «Активна молодь – активна громада»

Таблиця 2.7

Динаміка рівня соціальної активності молоді

після впровадження програми

Показник	До впровадження програми	Після впровадження програми
Рівень громадянської активності	48 %	76 %
Участь у волонтерських заходах	41 %	82 %
Рівень відповідальності	52 %	79 %
Комунікативні навички	57 %	84 %
Рівень командної взаємодії	49 %	81 %
Ініціативність молоді	45 %	74 %

Результати проведеного дослідження засвідчили позитивну динаміку рівня соціальної активності молоді після впровадження програми спортивного волонтерства.

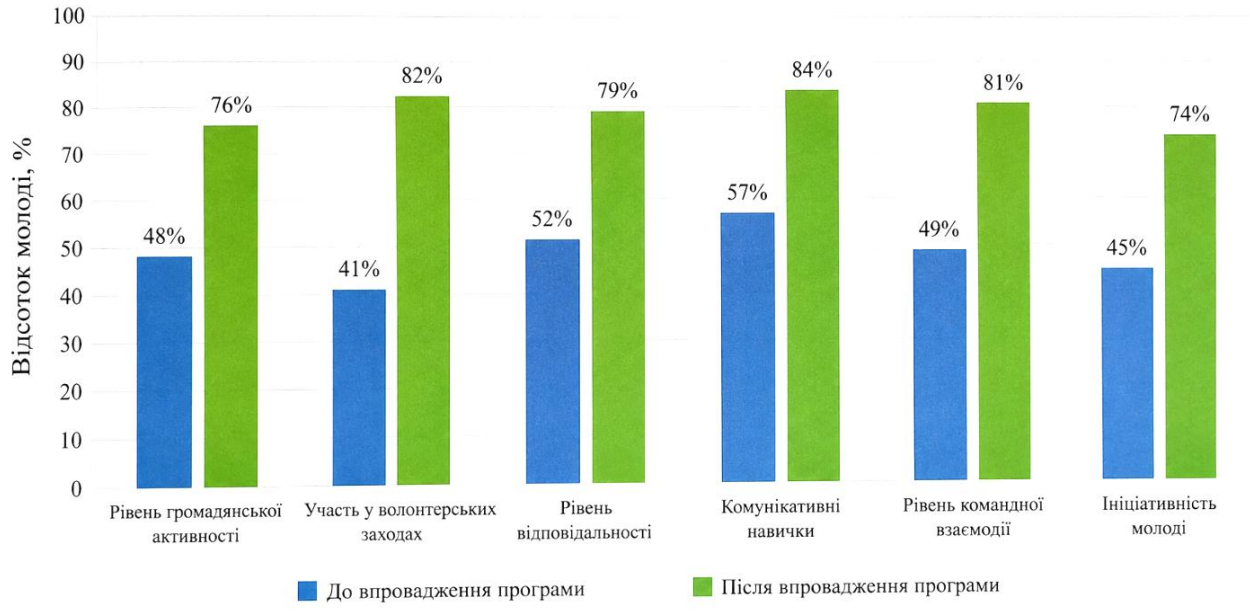


Рис. 2.4 Динаміка рівня соціальної активності молоді до та після впровадження програми

Аналіз результатів показав, що після реалізації програми значно збільшився рівень громадянської активності молоді, участі у волонтерських

заходах та розвитку комунікативних навичок. Це свідчить про ефективність спортивного волонтерства як засобу соціального виховання молодого покоління.

У межах дослідження було також визначено основні напрями волонтерської діяльності молоді на базі спортивного комплексу.

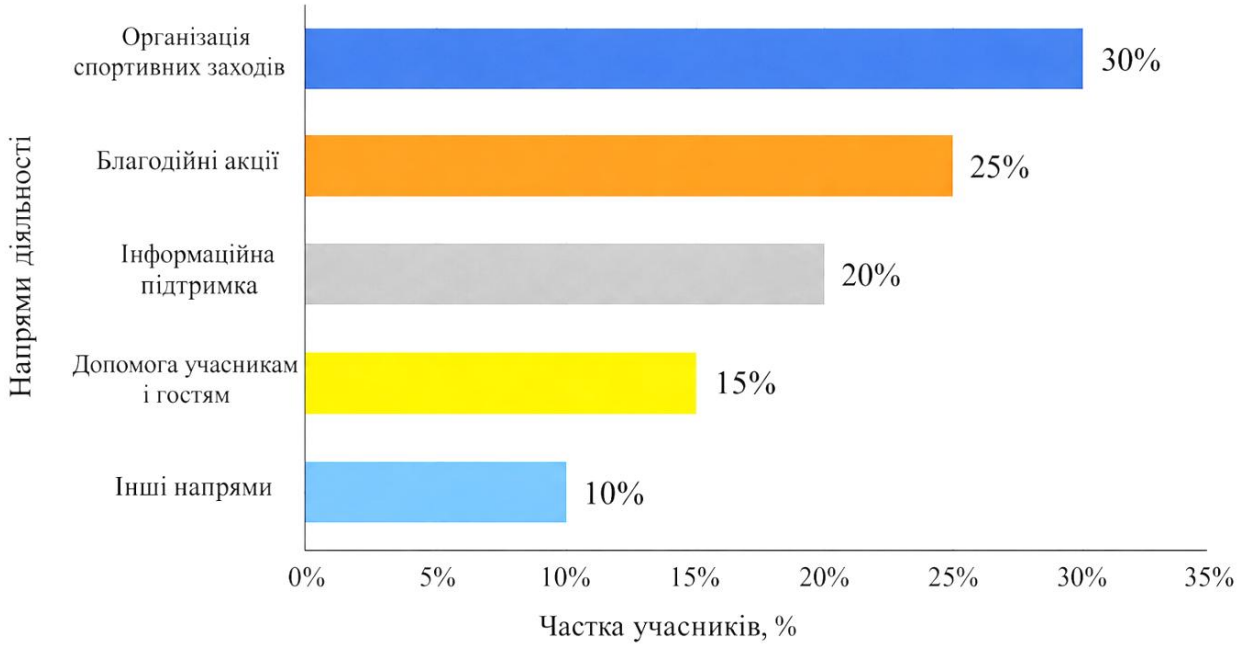


Рис. 2.5 Основні напрями волонтерської діяльності молоді після впровадження програми

Отримані результати свідчать, що найбільша кількість молоді була залучена до організації спортивних заходів та благодійних акцій. Це пояснюється активною діяльністю спортивного комплексу у сфері проведення спортивно-масових заходів та реалізації соціальних ініціатив.

Важливим аспектом дослідження стало визначення рівня сформованості соціальних компетентностей молоді після участі у програмі.

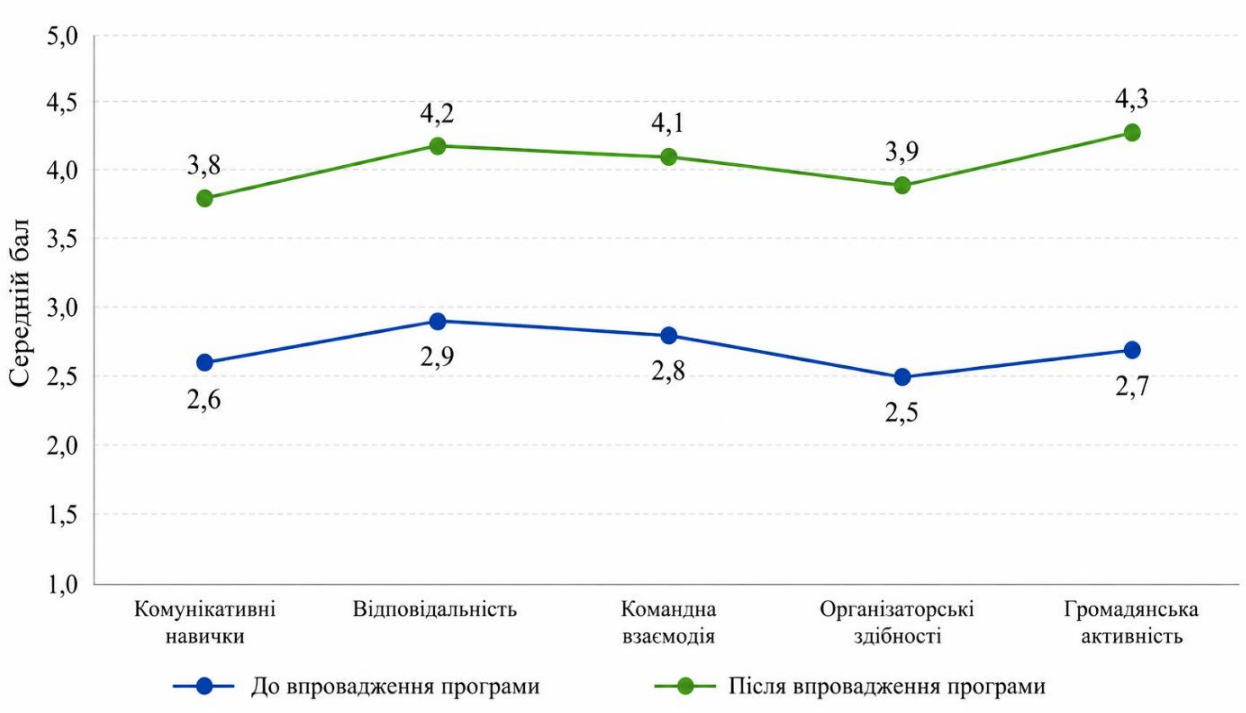


Рис. 2.6 Зміна рівня сформованості соціальних компетентностей молоді

Проведене дослідження дозволило встановити, що участь молоді у програмі позитивно вплинула на розвиток відповідальності, комунікативних навичок, командної взаємодії та громадянської активності. Особливо помітним стало підвищення рівня соціальної відповідальності та ініціативності молодих людей.

Н. М. Коляда зазначає, що участь молоді у волонтерській діяльності сприяє формуванню лідерських якостей, відповідальності та соціальної компетентності [26, с. 102]. Подібної позиції дотримується В. М. Оржеховська, яка наголошує, що волонтерська діяльність позитивно впливає на процес соціалізації молоді та формування її громадянської свідомості [33, с. 95].

У процесі реалізації програми молодь активно долучалася до організації спортивних турнірів, благодійних заходів та громадських ініціатив, що сприяло набуттю практичного соціального досвіду, формуванню організаторських здібностей та розвитку лідерських якостей. Крім того, участь у волонтерській діяльності позитивно вплинула на формування відповідальності, дисциплінованості та активної громадянської позиції молодих людей.

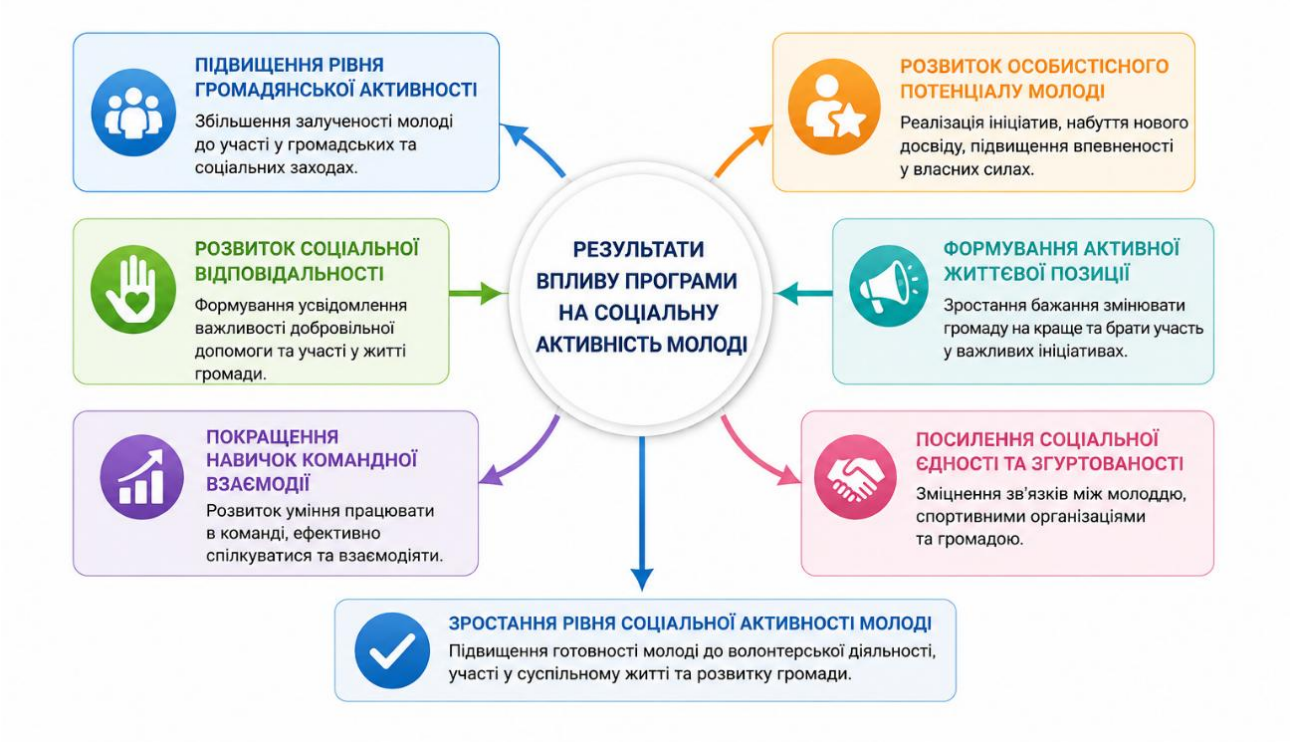


Рис. 2.7 Результати впливу програми на формування соціальної активності молоді

Отже, впровадження програми «Активна молодь – активна громада» на базі КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» підтвердило ефективність спортивного волонтерства як важливого засобу формування соціальної активності молоді. Реалізація програми сприяла підвищенню рівня громадянської активності молодих людей, розвитку їхніх особистісних якостей, формуванню навичок командної взаємодії та готовності до активної участі у житті громади.

2.3 Оцінка ефективності програми «Активна молодь – активна громада» у формуванні соціальної активності молоді

З метою визначення результативності впровадженої програми «Активна молодь – активна громада» було проведено аналіз змін у рівні соціальної активності молоді, яка брала участь у волонтерській діяльності на базі КО ВМР

«Васильківський міський спортивний комплекс». Дослідження охоплювало 40 молодих осіб віком від 18 до 35 років, які були залучені до спортивних, благодійних, інформаційних та громадських заходів. Основна увага приділялася не лише кількісним показникам участі молоді, а й якісним змінам, що проявилися у розвитку відповідальності, комунікативних навичок, командної взаємодії та громадянської активності.

У процесі дослідження було встановлено, що програма мала практичну спрямованість і передбачала активне включення молоді у реальні види волонтерської діяльності. Молоді люди брали участь в організації спортивних турнірів, допомагали учасникам та гостям заходів, долучалися до благодійних акцій, здійснювали інформаційну підтримку подій, а також брали участь у соціальних ініціативах спортивного комплексу. Такий формат роботи дав можливість не лише підвищити рівень залученості молоді до волонтерства, а й створити умови для формування практичного соціального досвіду.

Для оцінювання ефективності програми було використано порівняльний аналіз показників до та після її впровадження. Основними критеріями оцінювання стали рівень громадянської активності, участь у волонтерських заходах, рівень відповідальності, комунікативні навички, командна взаємодія та ініціативність молоді.

Таблиця 2.10

Динаміка рівня соціальної активності молоді до та після впровадження програми

Показник	До впровадження програми	Після впровадження програми	Зміна
Рівень громадянської активності	48 %	76 %	+28 %
Участь у волонтерських заходах	41 %	82 %	+41 %
Рівень відповідальності	52 %	79 %	+27 %
Комунікативні навички	57 %	84 %	+27 %
Рівень командної взаємодії	49 %	81 %	+32 %
Ініціативність молоді	45 %	74 %	+29 %

Результати, наведені у таблиці 2.10, свідчать про позитивну динаміку за всіма визначеними показниками. Найбільше зростання зафіксовано за показником участі молоді у волонтерських заходах, який підвищився з 41% до 82%. Це свідчить про те, що програма створила дієві умови для залучення молоді до практичної громадської діяльності. Значне зростання рівня командної взаємодії з 49% до 81% також підтверджує ефективність спортивного волонтерства як середовища, у якому молодь навчається співпрацювати, розподіляти обов'язки, координувати дії та відповідати за спільний результат.

Окрему увагу було приділено аналізу напрямів волонтерської діяльності, до яких найчастіше долучалися учасники програми. Це дало змогу визначити, які форми волонтерства виявилися найбільш привабливими та результативними для молоді у спортивному середовищі.

Таблиця 2.11

Основні напрями волонтерської діяльності молоді після провадження програми

Напрям діяльності	Частка учасників	Зміст діяльності
Організація спортивних заходів	30 %	Допомога у проведенні турнірів, змагань, спортивних фестивалів
Благодійні акції	25 %	Участь у благодійних зборах, підтримка соціальних ініціатив
Інформаційна підтримка	20 %	Поширення інформації, фото- та відеосупровід, соціальні мережі
Допомога учасникам та гостям	15 %	Реєстрація, супровід команд, навігація, комунікація з відвідувачами
Інші напрями діяльності	10 %	Екологічні, просвітницькі та молодіжні ініціативи

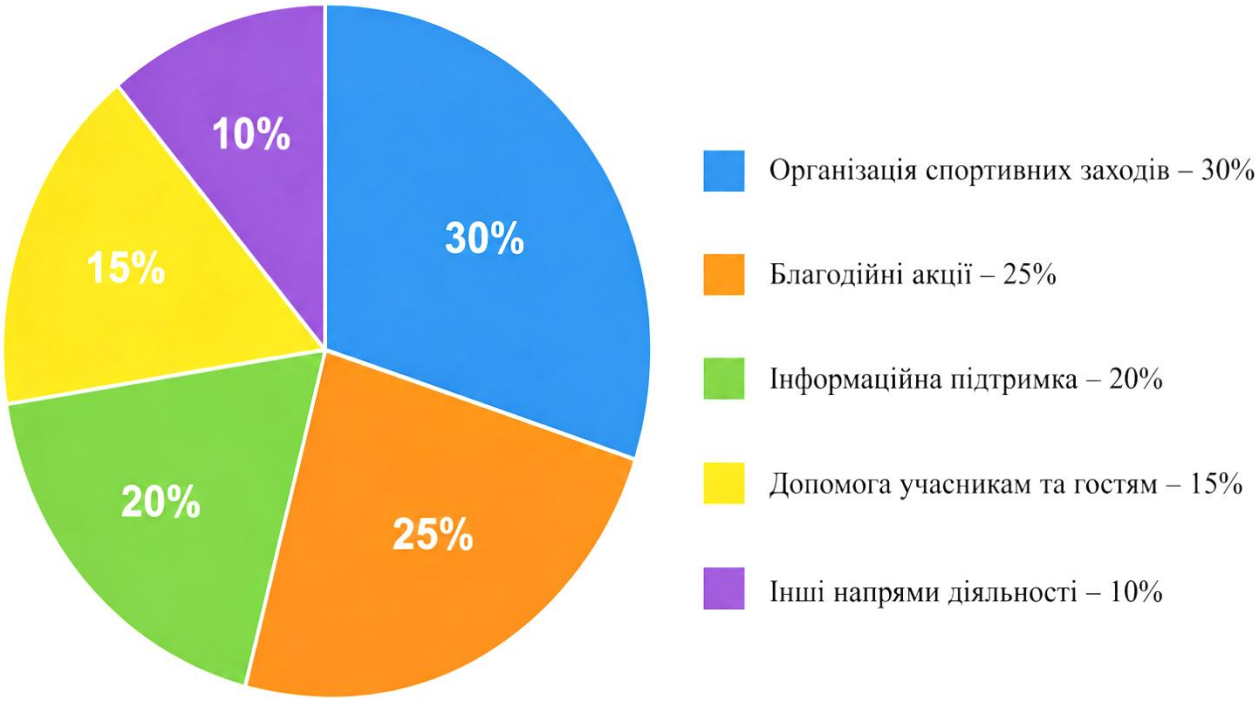


Рис. 2.8 Основні напрями волонтерської діяльності молоді після впровадження програми

Аналіз даних таблиці 2.11 та Рис. 2.7 показує, що найбільша частка молоді була залучена до організації спортивних заходів, що становило 30% від загальної кількості учасників. Це пояснюється специфікою діяльності КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс», де основною формою роботи є проведення спортивних, фізкультурно-оздоровчих та масових заходів. Благодійні акції охопили 25% учасників, що свідчить про важливість соціально-гуманістичної складової волонтерства. Інформаційна підтримка становила 20%, що демонструє зростання ролі цифрової комунікації та медіасупроводу в організації сучасних молодіжних ініціатив.

Важливим показником ефективності програми стало формування соціальних компетентностей молоді. Для цього було використано оцінювання за п’ятибальною шкалою, де аналізувалися комунікативні навички, відповідальність, командна взаємодія, організаторські здібності та громадянська активність.

Таблиця 2.12

Зміна рівня сформованості соціальних компетентностей молоді

Соціальні компетентності	До впровадження програми	Після впровадження програми	Зміна
Комунікативні навички	2,6	3,8	+1,2
Відповідальність	2,9	4,2	+1,3
Командна взаємодія	2,8	4,1	+1,3
Організаторські здібності	2,5	3,9	+1,4
Громадянська активність	2,7	4,3	+1,6

Дані таблиці 2.12 засвідчують, що після участі у програмі спостерігалося зростання всіх показників соціальних компетентностей. Найбільше зростання було зафіксовано за показником громадянської активності, який підвищився з 2,7 до 4,3 балів. Це свідчить про те, що участь у волонтерській діяльності сприяла глибшому усвідомленню молоддю власної ролі у житті громади, формуванню готовності брати участь у суспільно корисній діяльності та підтримувати соціальні ініціативи. Організаторські здібності зросли з 2,5 до 3,9 балів, що пояснюється практичним залученням молоді до підготовки та проведення спортивних і благодійних заходів.

Позитивна динаміка комунікативних навичок, відповідальності та командної взаємодії пояснюється тим, що спортивне волонтерство передбачає постійну співпрацю між учасниками, взаємну підтримку, спільне планування та виконання конкретних завдань. У процесі такої діяльності молодь не лише виконує окремі доручення, а й навчається приймати рішення, погоджувати власні дії з іншими членами команди, вирішувати організаційні питання та відповідально ставитися до результатів спільної роботи.

Отримані результати підтверджують наукові положення Н. М. Коляди, яка зазначає, що участь молоді у волонтерській діяльності сприяє формуванню соціальної компетентності, розвитку відповідальності та лідерських якостей [24, с. 102]. Подібної позиції дотримується Оржеховська В. М., яка наголошує, що волонтерська діяльність позитивно впливає на процес соціалізації молоді та формування її громадянської свідомості [33, с. 95].

Отже, результати дослідження дозволяють стверджувати, що програма «Активна молодь – активна громада» є ефективним засобом формування соціальної активності молоді через спортивне волонтерство. Її впровадження сприяло підвищенню рівня участі молоді у волонтерських заходах, розвитку громадянської активності, формуванню відповідальності, комунікативної культури, командної взаємодії та організаторських здібностей. Найважливішим результатом програми стало те, що молоді люди не лише долучилися до окремих заходів, а й отримали практичний досвід соціально значущої діяльності, який є важливою передумовою їхньої подальшої активної участі у житті Васильківської громади.

Висновки до 2 розділу

У другому розділі дипломної роботи було здійснено практичне дослідження особливостей формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність на базі КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс». Проведений аналіз діяльності спортивного комплексу дозволив встановити, що заклад є важливим осередком розвитку фізичної культури, молодіжних ініціатив, спортивного волонтерства та громадської активності у Васильківській громаді.

У ході дослідження було охарактеризовано основні напрями діяльності спортивного комплексу, проаналізовано умови залучення молоді до волонтерської діяльності та визначено роль спортивного середовища у формуванні соціальної активності молодого покоління. Встановлено, що діяльність спортивного комплексу сприяє не лише фізичному розвитку молоді, а й формуванню відповідальності, дисциплінованості, навичок командної взаємодії, громадянської свідомості та активної життєвої позиції.

У процесі дослідження було визначено, що молодіжне волонтерство у спортивному середовищі є ефективним засобом соціалізації молоді та розвитку

її соціальних компетентностей. Молоді люди активно залучаються до організації спортивних заходів, благодійних акцій, інформаційної підтримки спортивних подій, допомоги учасникам та реалізації громадських ініціатив. Така діяльність створює умови для набуття практичного соціального досвіду, розвитку лідерських якостей та формування готовності до активної участі у житті громади.

Практична частина дослідження передбачала розробку та впровадження програми «Активна молодь – активна громада», спрямованої на формування соціальної активності молоді через спортивне волонтерство. Учасниками програми стали 40 молодих осіб віком від 18 до 35 років, які брали участь у спортивних, благодійних та громадських заходах спортивного комплексу.

Результати дослідження засвідчили позитивну динаміку рівня соціальної активності молоді після реалізації програми. Найбільш суттєві зміни спостерігалися у рівні участі молоді у волонтерських заходах, розвитку комунікативних навичок, командної взаємодії, відповідальності та громадянської активності. Зокрема, рівень участі молоді у волонтерських заходах зріс з 41% до 82%, а рівень громадянської активності – з 48% до 76%.

Проведений аналіз дозволив встановити, що спортивне волонтерство позитивно впливає на формування у молоді соціальної відповідальності, організаторських здібностей, навичок комунікації та здатності працювати у колективі. Участь у волонтерській діяльності сприяє розвитку активної громадянської позиції молодих людей, підвищенню рівня їх соціальної зрілості та усвідомленню власної ролі у розвитку громади.

У процесі дослідження також було визначено основні напрями волонтерської діяльності молоді на базі спортивного комплексу. Найбільша кількість учасників була залучена до організації спортивних заходів та благодійних акцій, що свідчить про високий потенціал спортивного середовища у розвитку молодіжного волонтерства.

Отримані результати підтвердили ефективність програми «Активна молодь – активна громада» як важливого механізму формування соціальної

активності молоді через спортивне волонтерство. Реалізація програми сприяла підвищенню рівня громадянської активності молоді, розвитку її соціальних компетентностей, формуванню відповідальності та активної життєвої позиції.

Результати проведеного дослідження підтвердили, що діяльність КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» має значний потенціал для розвитку молодіжного волонтерства та формування соціально активної особистості. Спортивне волонтерство виступає ефективним засобом соціалізації молоді, розвитку громадянської свідомості та активного залучення молодого покоління до суспільного життя громади.

РОЗДІЛ 3
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ВОЛОНТЕРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1. Практичні рекомендації щодо удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність у КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

У сучасних умовах розвитку громадянського суспільства та реалізації державної молодіжної політики особливого значення набуває проблема пошуку ефективних шляхів удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність. Результати проведеного дослідження засвідчили, що волонтерство є важливим засобом розвитку громадянської свідомості, соціальної відповідальності, комунікативних навичок та активної життєвої позиції молодих людей. Саме тому актуальним є впровадження сучасних механізмів підтримки молодіжних ініціатив, удосконалення організації волонтерської діяльності та створення сприятливого середовища для самореалізації молоді.

Відповідно до Закону України «Про молодіжну політику» одним із пріоритетних напрямів державної молодіжної політики є створення умов для розвитку громадянської активності молоді, підтримки молодіжних та волонтерських ініціатив, формування відповідальності та активної участі молодого покоління у суспільному житті [16]. Крім того, Закон України «Про волонтерську діяльність» визначає волонтерство як важливий механізм соціального становлення особистості, розвитку громадянського суспільства та залучення молоді до суспільно корисної діяльності [15].

Науковці також підкреслюють важливість волонтерської діяльності у процесі соціалізації молоді. О. В. Безпалько зазначає, що ефективне формування соціальної активності молоді можливе лише за умов створення сприятливого соціального середовища, активного залучення молодих людей до

громадської діяльності та підтримки їхніх соціальних ініціатив [1, с. 76]. Подібної позиції дотримується О. І. Пометун, яка наголошує, що громадянська компетентність молоді формується через практичну участь у суспільному житті, волонтерських проєктах та громадських ініціативах [37, с. 48].

Результати проведеного у другому розділі дослідження підтвердили, що спортивне волонтерство позитивно впливає на розвиток громадянської активності молоді, формування відповідальності, комунікативної культури та навичок командної взаємодії. Участь молодих людей у спортивних та благодійних заходах сприяє розвитку лідерських якостей, формуванню соціальної відповідальності, здатності працювати у команді та готовності до активної участі у житті громади. Саме тому подальше вдосконалення системи молодіжного волонтерства потребує комплексного підходу, який передбачатиме організаційні, соціально-педагогічні, інформаційні та мотиваційні механізми підтримки молодіжних ініціатив.

Важливим напрямом удосконалення формування соціальної активності молоді є створення стабільного та сприятливого молодіжного середовища, яке забезпечуватиме постійне залучення молодих людей до громадської діяльності. На базі КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» доцільним є створення постійно діючого молодіжного волонтерського осередку, який буде здійснювати координацію волонтерських заходів, підтримку молодіжних ініціатив та організацію соціально значущих проєктів. Функціонування такого осередку сприятиме підвищенню рівня залучення молоді до волонтерської діяльності та забезпечить системність роботи з молодими людьми.

Одним із важливих напрямів удосконалення молодіжного волонтерства є проведення систематичних навчальних заходів для молоді. Організація тренінгів, семінарів та практичних занять з питань лідерства, командної взаємодії, комунікативної культури, організації спортивних заходів та проєктної діяльності сприятиме розвитку соціальних компетентностей молодих людей. Особливого значення набуває формування у молоді навичок ефективної комунікації, відповідальності та здатності до прийняття самостійних рішень.

Особливу увагу доцільно приділяти інформаційній підтримці молодіжного волонтерства. Активне використання соціальних мереж, цифрових платформ та сучасних інформаційних ресурсів сприятиме популяризації волонтерської діяльності серед молоді, висвітленню позитивного досвіду участі у громадських ініціативах та формуванню позитивного іміджу спортивного волонтерства. Інформаційна підтримка також дозволить залучати нових учасників до волонтерських проєктів та підвищувати рівень мотивації молодих людей до громадської діяльності.

Важливим чинником розвитку молодіжного волонтерства є також партнерська взаємодія між спортивним комплексом, закладами освіти, молодіжними центрами, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Така співпраця створює можливості для реалізації спільних молодіжних проєктів, проведення соціальних акцій та організації масштабних громадських заходів. Крім того, партнерська взаємодія сприятиме розширенню можливостей для самореалізації молоді та розвитку її громадянської активності.

Важливим напрямом удосконалення волонтерської діяльності є впровадження системи мотивації та заохочення молодих волонтерів. Це може передбачати вручення грамот, сертифікатів, подяк, проведення конкурсів волонтерських ініціатив, молодіжних форумів та публічне висвітлення досягнень молоді у сфері волонтерської діяльності. Такі заходи сприятимуть підвищенню рівня мотивації молодих людей до участі у громадському житті та розвитку волонтерського руху у громаді.

Доцільним є також розширення напрямів молодіжного волонтерства. Окрім спортивної діяльності, молодь може бути залучена до екологічних, культурних, соціальних та благодійних ініціатив. Такий підхід дозволить урізноманітнити форми громадської діяльності молоді, розширити її соціальний досвід та створити додаткові умови для формування соціальної активності. Водночас участь у різних напрямах волонтерської діяльності сприятиме формуванню у молодих людей почуття соціальної відповідальності,

толерантності та громадянської свідомості.

Важливу роль у формуванні соціальної активності молоді відіграє підтримка молодіжних ініціатив та розвиток молодіжного самоврядування. Надання молоді можливості самостійно організовувати волонтерські заходи, брати участь у прийнятті рішень та реалізовувати власні соціальні проєкти сприятиме розвитку лідерських якостей, ініціативності та відповідальності. Саме активне залучення молодих людей до процесу організації громадської діяльності є важливою умовою формування соціально активної особистості.

Удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність потребує комплексного підходу, який передбачає розвиток молодіжних ініціатив, створення сприятливого середовища для самореалізації молоді, інформаційну підтримку волонтерства та активне залучення молодих людей до суспільно корисної діяльності. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме підвищенню рівня громадянської активності молоді, розвитку її соціальних компетентностей та формуванню активної громадянської позиції.

3.2 Перспективи розвитку молодіжного волонтерства у Васильківській громаді

У сучасних умовах розвитку громадянського суспільства молодіжне волонтерство виступає одним із важливих механізмів формування соціальної активності молоді, розвитку громадянської свідомості та залучення молодих людей до суспільно корисної діяльності. Особливої актуальності розвиток волонтерського руху набуває в умовах децентралізації та активного розвитку територіальних громад, оскільки саме молодь є важливим ресурсом соціального розвитку громади, реалізації громадських ініціатив та формування активного громадянського суспільства.

Результати проведеного дослідження засвідчили, що КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс» має значний потенціал для

подальшого розвитку молодіжного волонтерства та реалізації соціально значущих молодіжних ініціатив. Спортивне середовище створює сприятливі умови для розвитку відповідальності, комунікативних навичок, лідерських якостей та громадянської активності молоді. Саме тому важливим завданням є подальше розширення можливостей для залучення молодих людей до волонтерської діяльності та підтримка молодіжних громадських ініціатив.

Відповідно до Національної молодіжної стратегії до 2030 року одним із пріоритетних напрямів державної молодіжної політики є розвиток молодіжного волонтерства, підтримка громадянської активності молоді та створення умов для її самореалізації [31]. У документі наголошується на необхідності розвитку молодіжної участі, підтримки волонтерських ініціатив та формування активної громадянської позиції молодого покоління.

Перспективним напрямом розвитку молодіжного волонтерства у Васильківській громаді є розширення співпраці між спортивними установами, закладами освіти, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Така взаємодія сприятиме реалізації спільних молодіжних проєктів, проведенню благодійних, спортивних та соціальних заходів, а також створенню більш широких можливостей для самореалізації молоді.

Важливим напрямом подальшого розвитку волонтерського руху є активне використання сучасних інформаційних технологій та цифрових платформ для координації волонтерської діяльності. Створення електронних платформ, молодіжних інформаційних ресурсів та використання соціальних мереж сприятиме поширенню інформації про волонтерські ініціативи, залученню нових учасників та підвищенню рівня громадської активності молоді. Цифровізація волонтерської діяльності також дозволить підвищити ефективність організації заходів та розширити комунікацію між учасниками молодіжного руху.

Перспективним напрямом розвитку молодіжного волонтерства є також організація молодіжних форумів, спортивних фестивалів, благодійних турнірів та громадських акцій. Проведення таких заходів сприятиме розвитку

молодіжної ініціативності, формуванню соціальної відповідальності та залученню молоді до активної участі у житті громади. Особливого значення набуває проведення благодійних спортивних заходів, спрямованих на підтримку соціально вразливих категорій населення, військовослужбовців та внутрішньо переміщених осіб.

Н. М. Коляда зазначає, що молодіжне волонтерство є важливим засобом формування соціальної компетентності, розвитку громадянської активності та самореалізації молодих людей [24, с. 102]. Подібної позиції дотримується В. М. Оржеховська, яка підкреслює, що волонтерська діяльність сприяє соціалізації молоді, розвитку її моральних цінностей та формуванню активної громадянської позиції [33, с. 95].

Важливим аспектом подальшого розвитку волонтерського руху є також створення системи підтримки та мотивації молодих волонтерів. Це може передбачати організацію конкурсів волонтерських проєктів, молодіжних грантових програм, вручення відзнак та сертифікатів, а також публічне визнання досягнень молоді у сфері громадської діяльності. Подібні заходи сприятимуть підвищенню рівня мотивації молодих людей та популяризації волонтерства серед молоді громади.

Особливого значення набуває розвиток спортивного волонтерства як важливого напряму молодіжної діяльності. Спортивне середовище дозволяє поєднувати фізичний розвиток молоді з формуванням її соціальної активності, громадянської відповідальності та навичок командної взаємодії. Саме тому перспективним є подальше залучення молоді до організації спортивних заходів, фізкультурно-оздоровчих акцій та благодійних спортивних ініціатив.

Важливою умовою розвитку молодіжного волонтерства є також формування позитивного ставлення суспільства до волонтерської діяльності. Популяризація волонтерства через засоби масової інформації, соціальні мережі, освітні заходи та громадські кампанії сприятиме підвищенню престижу волонтерської діяльності та формуванню у молоді усвідомлення важливості активної громадянської участі.

Перспективи розвитку молодіжного волонтерства у Васильківській громаді пов’язані з розширенням молодіжних ініціатив, розвитком спортивного волонтерства, удосконаленням партнерської взаємодії між громадськими інституціями та активним використанням сучасних інформаційних технологій. Реалізація зазначених напрямів сприятиме формуванню соціально активної молоді, розвитку громадянського суспільства та підвищенню рівня громадської участі молодого покоління у житті громади.

3.3 Напрями підвищення соціальної активності молоді через спортивне волонтерство

У сучасних умовах суспільного розвитку спортивне волонтерство виступає важливим засобом формування соціальної активності молоді, розвитку громадянської свідомості та залучення молодих людей до суспільно корисної діяльності. Участь молоді у спортивних, благодійних та громадських заходах сприяє розвитку відповідальності, комунікативних навичок, організаторських здібностей та активної життєвої позиції. Саме тому важливим завданням є визначення ефективних напрямів підвищення соціальної активності молоді через спортивне волонтерство.

Результати проведеного дослідження засвідчили, що спортивне середовище створює сприятливі умови для розвитку молодіжної ініціативності та громадянської активності. Молоді люди, які беруть участь у спортивному волонтерстві, набувають практичного соціального досвіду, навчаються працювати у команді, відповідально ставитися до виконання громадських обов’язків та активно взаємодіяти із соціальним середовищем. Саме тому одним із головних напрямів підвищення соціальної активності молоді є розширення можливостей для участі молодих людей у спортивних та громадських ініціативах.

Важливим напрямом підвищення соціальної активності молоді є систематичне залучення молодих людей до організації спортивно-масових заходів. Участь у підготовці та проведенні спортивних турнірів, фестивалів, благодійних забігів та фізкультурно-оздоровчих акцій сприяє розвитку у молоді навичок самоорганізації, комунікації та командної взаємодії. Крім того, практична діяльність у спортивному середовищі позитивно впливає на формування у молодих людей дисциплінованості, відповідальності та лідерських якостей.

Одним із перспективних напрямів розвитку спортивного волонтерства є створення молодіжних волонтерських команд та клубів на базі спортивних установ. Функціонування таких об’єднань сприятиме системному залученню молоді до волонтерської діяльності, формуванню стабільного молодіжного середовища та розвитку громадської активності молодих людей. Молодіжні волонтерські команди можуть брати участь у проведенні спортивних заходів, соціальних акцій, благодійних проєктів та громадських ініціатив громади.

Особливого значення набуває розвиток мотивації молоді до участі у спортивному волонтерстві. Важливою умовою підвищення соціальної активності молодих людей є створення системи морального та соціального заохочення волонтерів. Це може передбачати вручення подяк, сертифікатів, відзнак, організацію конкурсів волонтерських ініціатив, молодіжних форумів та публічне висвітлення досягнень молодих волонтерів. Подібні заходи сприятимуть формуванню позитивного ставлення молоді до громадської діяльності та популяризації волонтерського руху.

Важливим напрямом підвищення соціальної активності молоді є проведення освітніх та тренінгових заходів. Організація тренінгів з розвитку лідерства, командної взаємодії, комунікативної культури, проєктної діяльності та громадянської освіти сприятиме формуванню соціальних компетентностей молоді та підвищенню рівня її громадянської активності. Особливо важливим є формування у молодих людей навичок відповідального прийняття рішень, організації спільної діяльності та ефективної взаємодії у колективі.

О. І. Пометун зазначає, що формування громадянської компетентності молоді здійснюється через її активну участь у суспільному житті, громадських ініціативах та соціально значущій діяльності [37, с. 48]. Подібної позиції дотримується О. В. Безпалько, яка наголошує, що волонтерська діяльність сприяє формуванню соціальної зрілості, відповідальності та активної громадянської позиції молоді [1, с. 76].

Важливим чинником підвищення соціальної активності молоді є активне використання сучасних інформаційних технологій та соціальних мереж. Інформаційна підтримка спортивного волонтерства дозволяє поширювати позитивний досвід молодіжної діяльності, залучати нових учасників до волонтерських проєктів та формувати позитивний імідж молодіжного волонтерського руху. Соціальні мережі можуть використовуватися для координації волонтерських заходів, поширення інформації про спортивні події та популяризації громадської активності молоді.

Особливу роль у підвищенні соціальної активності молоді відіграє партнерська взаємодія між спортивними установами, закладами освіти, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Така співпраця створює можливості для реалізації спільних молодіжних проєктів, організації благодійних заходів та розвитку молодіжних ініціатив. Крім того, партнерська взаємодія сприяє об’єднанню ресурсів громади для підтримки молодіжного волонтерства та розвитку громадянського суспільства.

Важливим напрямом підвищення соціальної активності молоді є також розширення сфер спортивного волонтерства. Молодь може бути залучена не лише до організації спортивних заходів, а й до реалізації екологічних, патріотичних, культурних та соціальних проєктів. Такий підхід дозволяє розширити соціальний досвід молодих людей та формувати у них готовність до активної участі у різних сферах суспільного життя.

Результати проведеного дослідження підтвердили, що спортивне волонтерство є ефективним механізмом формування соціальної активності молоді. Саме тому подальший розвиток молодіжного волонтерського руху має

бути спрямований на створення умов для самореалізації молодих людей, підтримку молодіжних ініціатив та розвиток громадянської участі молоді у житті громади.

Підвищення соціальної активності молоді через спортивне волонтерство потребує комплексного підходу, який передбачає організацію молодіжних волонтерських команд, розвиток мотивації молоді, проведення освітніх заходів, інформаційну підтримку волонтерської діяльності та розширення партнерської взаємодії між різними соціальними інституціями. Реалізація зазначених напрямів сприятиме формуванню соціально активної особистості, розвитку громадянської свідомості молоді та активному залученню молодого покоління до суспільного життя громади.

Висновки до 3 розділу

У третьому розділі дипломної роботи було визначено основні шляхи удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність, обґрунтовано перспективи розвитку молодіжного волонтерства у Васильківській громаді та проаналізовано напрями підвищення соціальної активності молоді через спортивне волонтерство.

У процесі дослідження встановлено, що розвиток молодіжного волонтерства є важливою умовою формування громадянського суспільства, активної громадянської позиції молоді та розвитку її соціальних компетентностей. Волонтерська діяльність сприяє формуванню відповідальності, ініціативності, комунікативної культури, навичок командної взаємодії та готовності молодих людей до активної участі у суспільному житті громади.

Проведений аналіз дозволив визначити основні напрями удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність. До таких напрямів віднесено створення молодіжного волонтерського осередку на

базі КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс», розширення форм молодіжної волонтерської діяльності, проведення тренінгів та освітніх заходів для молоді, розвиток партнерської взаємодії між громадськими інституціями та використання сучасних інформаційних технологій для популяризації волонтерства.

У ході дослідження встановлено, що перспективи розвитку молодіжного волонтерства у Васильківській громаді пов'язані з активізацією молодіжних ініціатив, удосконаленням організації спортивного волонтерства, розширенням співпраці між закладами освіти, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Важливого значення набуває також підтримка молодіжних проєктів, проведення благодійних та спортивно-масових заходів, а також створення умов для самореалізації молоді у громадському середовищі.

Результати дослідження підтвердили, що спортивне волонтерство є ефективним засобом підвищення соціальної активності молоді. Участь молодих людей у спортивних та громадських заходах позитивно впливає на розвиток громадянської свідомості, відповідальності, лідерських якостей та здатності працювати у колективі. Крім того, спортивне середовище створює сприятливі умови для формування соціального досвіду молоді та розвитку її активної життєвої позиції.

У процесі дослідження також встановлено, що важливим чинником розвитку молодіжного волонтерства є формування позитивної мотивації молоді до участі у громадській діяльності. Проведення молодіжних форумів, конкурсів волонтерських ініціатив, тренінгів та інформаційних кампаній сприятиме популяризації волонтерського руху та залученню молодих людей до активної громадської діяльності.

Важливого значення набуває інформаційна підтримка волонтерської діяльності. Використання сучасних цифрових технологій та соціальних мереж дозволяє ефективно координувати волонтерські ініціативи, поширювати інформацію про громадські заходи та формувати позитивний імідж молодіжного волонтерського руху у громаді.

Отже, результати проведеного дослідження дозволяють стверджувати, що удосконалення системи молодіжного волонтерства є важливою умовою формування соціально активної особистості, розвитку громадянського суспільства та підвищення рівня громадянської участі молоді. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме розвитку молодіжних ініціатив, підвищенню рівня соціальної активності молоді та активному залученню молодого покоління до суспільного життя Васильківської громади.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено теоретичне узагальнення та практичне дослідження проблеми формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність. Проведене дослідження дозволило визначити сутність соціальної активності молоді, охарактеризувати роль волонтерства у процесі соціалізації молодого покоління, проаналізувати особливості спортивного волонтерства та обґрунтувати основні напрями підвищення соціальної активності молоді у сучасних умовах розвитку громадянського суспільства.

У процесі дослідження встановлено, що соціальна активність молоді є складною інтегральною характеристикою особистості, яка проявляється у готовності молодих людей до активної участі у суспільному житті, реалізації громадських ініціатив, відповідальному ставленні до суспільних обов'язків та прагненні до самореалізації. Соціальна активність формується під впливом соціального середовища, виховання, освіти, системи цінностей та практичного досвіду участі молоді у громадській діяльності.

Теоретичний аналіз наукової літератури дозволив встановити, що волонтерська діяльність виступає важливим засобом формування соціальної активності молоді, розвитку громадянської свідомості, соціальної відповідальності та комунікативних навичок. Участь молоді у волонтерських проєктах сприяє розвитку лідерських якостей, здатності працювати у команді, формуванню моральних цінностей та активної громадянської позиції. Особливого значення волонтерство набуває у сучасних умовах розвитку громадянського суспільства, оскільки сприяє підвищенню рівня громадянської участі молоді та розвитку соціальної згуртованості громади.

У роботі проаналізовано нормативно-правову базу, яка регулює розвиток молодіжного волонтерства в Україні. Встановлено, що важливе значення у сфері підтримки молодіжної активності мають Конституція України, Закон України «Про волонтерську діяльність», Закон України «Про молодіжну політику» та Національна молодіжна стратегія до 2030 року. Зазначені

нормативно-правові акти визначають основні напрями державної підтримки молодіжних та волонтерських ініціатив, створення умов для самореалізації молоді та розвитку громадянського суспільства.

Практична частина дослідження була проведена на базі КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс». У ході дослідження було проаналізовано основні напрями діяльності спортивного комплексу та визначено його роль у розвитку молодіжного волонтерства та формуванні соціальної активності молоді. Встановлено, що спортивний комплекс є важливим осередком розвитку спортивного волонтерства, громадських ініціатив та соціальної взаємодії молоді у Васильківській громаді.

У процесі дослідження було розроблено та впроваджено програму «Активна молодь – активна громада», спрямовану на підвищення рівня соціальної активності молоді через спортивне волонтерство. Учасниками програми стали 40 молодих осіб віком від 18 до 35 років, які брали участь у спортивних, благодійних та громадських заходах.

Результати проведеного дослідження засвідчили позитивну динаміку рівня соціальної активності молоді після реалізації програми. Зокрема, рівень участі молоді у волонтерських заходах зріс з 41% до 82%, рівень громадянської активності – з 48% до 76%, а рівень командної взаємодії – з 49% до 81%. Отримані результати підтвердили, що участь молоді у спортивному волонтерстві позитивно впливає на розвиток відповідальності, комунікативних навичок, організаторських здібностей та громадянської свідомості молодих людей.

У процесі дослідження встановлено, що найбільш ефективними напрямами формування соціальної активності молоді є залучення молодих людей до організації спортивних заходів, благодійних акцій, соціальних проєктів та громадських ініціатив. Практична участь молоді у суспільно корисній діяльності сприяє набуттю соціального досвіду, формуванню активної життєвої позиції та готовності до відповідальної громадської діяльності.

У третьому розділі дипломної роботи було обґрунтовано практичні рекомендації щодо удосконалення формування соціальної активності молоді через волонтерську діяльність. Визначено, що важливими напрямами розвитку молодіжного волонтерства є створення молодіжного волонтерського осередку, проведення тренінгів та освітніх заходів, розвиток партнерської взаємодії між громадськими інституціями, підтримка молодіжних ініціатив та використання сучасних інформаційних технологій для популяризації волонтерства.

Проведене дослідження підтвердило, що спортивне волонтерство є ефективним механізмом формування соціальної активності молоді, розвитку громадянської свідомості та залучення молодих людей до суспільного життя громади. Участь молоді у спортивних та громадських заходах сприяє формуванню соціально активної особистості, здатної до відповідальної громадської діяльності та активної участі у розвитку громади.

Мету дипломної роботи досягнуто, поставлені завдання виконано, а результати дослідження підтвердили ефективність волонтерської діяльності як важливого засобу формування соціальної активності молоді. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованої програми та практичних рекомендацій у діяльності спортивних установ, молодіжних центрів, громадських організацій та органів місцевого самоврядування з метою розвитку молодіжного волонтерства та підвищення рівня громадянської активності молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 134 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ: Либідь, 2018. 848 с.
3. Бондаренко Н. Б. Волонтерська діяльність як чинник соціалізації молоді. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. № 2. С. 34-40.
4. Бочарова В. Г. Соціальна педагогіка: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2019. 376 с.
5. Вайнола Р. Х. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. 210 с.
6. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академія, 2018. 616 с.
7. Галагузова М. А. Соціальна педагогіка: курс лекцій. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 320 с.
8. Галус О. М. Соціальна активність молоді в умовах трансформації суспільства. *Молодь і ринок*. 2020. № 5. С. 17-23.
9. Гриньова В. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Основа, 2019. 471 с.
10. Державна цільова соціальна програма «Молодь України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 р. № 579. URL: https://www.kmu.gov.ua/ (дата звернення: 16.05.2026).
11. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
12. Дубасенюк О. А. Теорія і практика виховної роботи: навч. посіб. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 298 с.
13. Євтух М. Б. Соціальна педагогіка: підручник. Київ: МАУП, 2018. 232 с.
14. Жадан І. В. Молодіжна політика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Київ: Державний інститут сімейної та молодіжної політики, 2021. 184 с.

15. Закон України «Про волонтерську діяльність»: Закон України від 19 квітня 2011 р. № 3236-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17 (дата звернення: 16.05.2026).

16. Закон України «Про молодіжну політику»: Закон України від 27 квітня 2021 р. № 1414-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20 (дата звернення: 16.05.2026).

17. Закон України «Про освіту»: Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 16.05.2026).

18. Закон України «Про соціальні послуги»: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19 (дата звернення: 16.05.2026).

19. Закон України «Про громадські об’єднання»: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17 (дата звернення: 16.05.2026).

20. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»: Закон України від 05 лютого 1993 р. № 2998-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12 (дата звернення: 16.05.2026).

21. Звєрєва І. Д. Соціальна робота в Україні: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.

22. Капська А. Й. Соціальна педагогіка: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 488 с.

23. Ковбасюк Ю. В. Громадянське суспільство та молодіжний рух в Україні. Київ: НАДУ, 2020. 215 с.

24. Коляда Н. М. Волонтерська діяльність студентської молоді. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 196 с.

25. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 16.05.2026).

26. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Київ: Знання України, 2017. 520 с.

27. Локшина О. І. Молодіжні громадські організації в Україні. Київ: Педагогічна думка, 2019. 210 с.

28. Максимовська Н. О. Волонтерство як засіб формування громадянської активності молоді. *Вісник Луганського національного університету*. 2022. № 1. С. 56-63.

29. Міщик Л. І. Соціальна педагогіка: навч. посіб. Київ: ІЗМН, 2018. 356 с.

30. Мудрик А. В. Соціалізація людини: монографія. Київ: Либідь, 2017. 304 с.

31. Національна молодіжна стратегія до 2030 року: Указ Президента України від 12 березня 2021 р. № 94/2021. URL: https://www.president.gov.ua/documents/942021-37337 (дата звернення: 16.05.2026).

32. Овчарова Р. В. Практична психологія освіти. Київ: Академія, 2019. 448 с.

33. Оржеховська В. М. Виховний потенціал молодіжного волонтерства. Київ: Інститут проблем виховання НАПН України, 2020. 188 с.

34. Павленко В. В. Соціальна активність молоді: теоретичний аспект. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2021. № 81. С. 92-98.

35. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка: навч. посіб. Київ: Кондор, 2019. 560 с.

36. Петренко І. В. Волонтерський рух у системі громадянського суспільства України. Київ: ФОП Ямчинський, 2022. 174 с.

37. Пометун О. І. Формування громадянської компетентності молоді. Київ: Освіта, 2018. 164 с.

38. Савчин М. В. Вікова психологія : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2019. 384 с.

39. Семигіна Т. В. Соціальна робота: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2020. 275 с.

40. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість: монографія. Київ: Каравела, 2018. 150 с.

41. Слюсаренко Н. В. Молодіжне волонтерство в умовах сучасних суспільних викликів. *Педагогічний альманах*. 2022. № 3. С. 88-95.

42. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з молоддю: навч. посіб. Харків: ХНПУ, 2020. 265 с.

43. Федоренко С. В. Розвиток волонтерського руху в Україні. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2021. № 4. С. 71-78.

44. Шевчук П. І. Соціальна політика: навч. посіб. Львів: Світ, 2019. 400 с.

45. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Либідь, 2017. 560 с.

46. Adler A. Understanding Human Nature. New York: Greenberg Publisher, 2018. 320 p.

47. Bandura A. Social Learning Theory. New York: General Learning Press, 2019. 247 p.

48. Bauman Z. Community: Seeking Safety in an Insecure World. Cambridge: Polity Press, 2017. 180 p.

49. Dewey J. Democracy and Education. New York: Free Press, 2018. 434 p.

50. Durkheim E. Education and Sociology. New York: Free Press, 2017. 146 p.

51. Erikson E. Identity: Youth and Crisis. New York: Norton, 2018. 336 p.

52. Freire P. Pedagogy of the Oppressed. New York: Continuum, 2019. 183 p.

53. Fromm E. The Art of Loving. London: Thorsons, 2018. 160 p.

54. Giddens A. Sociology. Cambridge: Polity Press, 2021. 1094 p.

55. Maslow A. Motivation and Personality. New York: Harper & Row, 2017. 369 p.

56. Mead G. Mind, Self and Society. Chicago: University of Chicago Press, 2018. 440 p.

57. Putnam R. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster, 2020. 541 p.

58. Rogers C. On Becoming a Person. Boston: Houghton Mifflin, 2019. 420 p.

59. Toffler A. Future Shock. New York: Random House, 2018. 505 p.

60. Vygotsky L. Mind in Society. Cambridge: Harvard University Press, 2017. 159 p.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ СПОРТИВНИЙ КОМПЛЕКС

ДОДАТОК А

ПРОГРАМА
«АКТИВНА МОЛОДЬ – АКТИВНА ГРОМАДА»

МЕТА ПРОГРАМИ
Формування соціальної активності молоді через залучення до спортивного волонтерства, громадської діяльності та молодіжних ініціатив.

УЧАСНИКИ ПРОГРАМИ
Молодь віком від 18 до 35 років. Кількість учасників – 40 осіб.

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ
3 місяці

БАЗА РЕАЛІЗАЦІЇ
КО ВМР «Васильківський міський спортивний комплекс»

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ
- залучення молоді до волонтерської діяльності
- розвиток громадянської активності молоді
- формування відповідальності та соціальної свідомості
- розвиток комунікативних навичок
- формування навичок командної взаємодії
- розвиток організаторських здібностей
- популяризація здорового способу життя
- підтримка молодіжних ініціатив

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ
- спортивне волонтерство
- благодійна діяльність
- організація молодіжних заходів
- інформаційна підтримка спортивних подій
- участь у соціальних проєктах
- проведення молодіжних акцій та ініціатив

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

1. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП (1 тиждень)
- формування волонтерської групи
- проведення інформаційної кампанії
- залучення молоді до участі у програмі
- ознайомлення учасників із метою та завданнями програми

2. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЕТАП (2 тиждень)
- проведення тренінгів для учасників
- розподіл функцій між волонтерами
- планування спортивних та благодійних заходів
- організація роботи волонтерських груп

3. ПРАКТИЧНИЙ ЕТАП (1–3 місяць)
- участь молоді у спортивних турнірах
- проведення благодійних акцій
- допомога учасникам спортивних заходів
- інформаційний супровід заходів
- реалізація молодіжних соціальних ініціатив
- участь у громадських заходах громади

4. ПІДСУМКОВИЙ ЕТАП (кінець 3 місяця)
- аналіз результатів програми
- оцінювання рівня соціальної активності молоді
- підбиття підсумків реалізації програми
- визначення перспектив подальшої волонтерської діяльності

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
- ✓ підвищення рівня соціальної активності молоді
- ✓ збільшення кількості молоді, залученої до волонтерської діяльності
- ✓ розвиток громадянської активності
- ✓ формування комунікативних та організаторських навичок
- ✓ розвиток навичок командної взаємодії
- ✓ формування відповідальності та соціальної свідомості молоді
- ✓ популяризація спортивного волонтерства у громаді
- ✓ активізація молодіжних ініціатив у Васильківській громаді

ФОРМИ РОБОТИ У МЕЖАХ ПРОГРАМИ
- спортивні турніри
- благодійні акції
- тренінги та семінари
- молодіжні форуми
- командні спортивні заходи
- волонтерські акції
- громадські ініціативи
- інформаційно-просвітницькі заходи

МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ
- ✓ організація волонтерської діяльності
- ✓ тренінгова робота
- ✓ командна взаємодія
- ✓ практична діяльність
- ✓ метод соціальної активності
- ✓ метод залучення до громадської діяльності
- ✓ комунікативні методи роботи з молоддю

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОГРАМИ

рівень громадянської активності молоді | рівень участі у волонтерських заходах | розвиток комунікативних навичок | рівень командної взаємодії | розвиток відповідальності | рівень ініціативності молоді | активність молоді у громадському житті громади